

Rada
Európskej únie

V Bruseli 13. decembra 2022
(OR. en)

15899/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0401(APP)**

**SOC 683
ANTIDISCRIM 119
GENDER 198
JAI 1661
FREMP 263**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. decembra 2022
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 689 final
Predmet:	Návrh SMERNICE RADY o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb, a o vypustení článku 13 smernice 2000/43/ES a článku 12 smernice 2004/113/ES

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 689 final.

Príloha: COM(2022) 689 final

V Bruseli 7. 12. 2022
COM(2022) 689 final

2022/0401 (APP)

Návrh

SMERNICA RADY

o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb, a o vypustení článku 13 smernice 2000/43/ES a článku 12 smernice 2004/113/ES

{SWD(2022) 386 final} - {SWD(2022) 387 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zohrávajú zásadnú úlohu v štruktúre EÚ v oblasti nediskriminácie. Tieto verejné organizácie pomáhajú obetiam diskriminácie, monitorujú otázky spojené s diskrimináciou a podávajú o nich správy a prispievajú k zvyšovaniu informovanosti o ľudských právach a hodnote rovnosti. Subjektom pre rovnaké zaobchádzanie sa dosiaľ v práve EÚ ukladá povinnosť v špecifických oblastiach bojovať proti diskriminácii na základe rasového a etnického pôvodu a pohlavia. Vo vnútroštátnom práve sa často stanovuje širšia právomoc.

Cieľom tohto návrhu je stanoviť záväzné normy pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti:

- a) rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod;
- b) rovnakého zaobchádzania s osobami v otázkach zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu a
- c) rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb.

Komisia prijala samostatný návrh¹, ktorým sa stanovujú záväzné normy pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnosti príležitostí pre ženy a mužov v otázkach zamestnania a povolania vrátane samostatnej zárobkovej činnosti (ďalej len „súbežný návrh“). Cieľom tohto návrhu spolu so súbežným návrhom je vytvoriť posilnený rámec pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v Európskej únii na podporu rovnakého zaobchádzania a rovnosti príležitostí a boj proti všetkým druhom diskriminácie a v oblastiach stanovených v smerniciach o rovnosti uvedených ďalej.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sa prvýkrát stanovili v smernici o rasovej rovnosti (2000/43/ES)². Boli poverené podporou rovnakého zaobchádzania prostredníctvom týchto úloh:

- poskytovanie nezávislej pomoci obetiam diskriminácie pri podávaní sťažností týkajúcich sa diskriminácie,
- vykonávanie nezávislých prieskumov týkajúcich sa diskriminácie,
- uverejňovanie nezávislých správ a vypracúvanie odporúčaní k otázkam týkajúcim sa diskriminácie.

Nasledujúcimi tromi smernicami o rovnosti boli subjekty pre rovnaké zaobchádzanie poverené vo svojich príslušných oblastiach rovnakým poslaním: smernicou o rodovej rovnosti v oblasti tovaru a služieb (2004/113/ES)³, smernicou o rodovej rovnosti v oblasti zamestnania

¹ COM(2022) 688.

² Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22).

³ Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37).

(2006/54/ES)⁴ a smernicou o rodovej rovnosti v oblasti samostatnej zárobkovej činnosti (2010/41/EÚ)⁵. V posledných dvoch uvedených smerniciach sa pridala ďalšia úloha týkajúca sa výmeny informácií s príslušnými európskymi subjektmi.

Ďalšie dve smernice o rovnosti, smernica o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní (2000/78/ES)⁶ a smernica o rodovej rovnosti v oblasti sociálneho zabezpečenia (79/7/EHS)⁷ nezahŕňajú ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie. V praxi sa však mnohé členské štáty rozhodli prostredníctvom vnútroštátneho práva poveriť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, aby sa zaoberali všetkými dôvodmi a oblasťami diskriminácie, na ktoré sa vzťahujú tieto dve smernice, a v niektorých prípadoch aj ďalšími dôvodmi a oblasťami⁸. Veľká väčšina členských štátov má v súčasnosti zriadené subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, ktoré sa zaoberajú viacerými dôvodmi diskriminácie a oblasťami, pričom často idú nad rámec tých, ktoré sú chránené právom EÚ. Neplatí to však vo všetkých členských štátoch a v niekoľkých prípadoch⁹ subjekty pre rovnaké zaobchádzanie ešte nepokrývajú dôvody a oblasti, na ktoré sa vzťahujú smernice 2000/78/ES a 79/7/EHS.

Existujúce smernice EÚ o rovnosti nezahŕňajú ustanovenia o skutočnej štruktúre a fungovaní subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ale vyžaduje sa v nich len to, aby mali určité minimálne právomoci a aby pri výkone svojej právomoci konali nezávisle. Z dôvodu širokého priestoru na voľné uváženie, ktorý sa členským štátom ponecháva pri vykonávaní týchto ustanovení, existujú významné rozdiely medzi subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie v jednotlivých členských štátoch, a to najmä pokiaľ ide o ich mandát, právomoci, vedenie, nezávislosť, zdroje, prístupnosť a účinnosť. Má to vplyv na plnenie ich cieľov podľa práva EÚ. Zatiaľ čo rozdiely medzi nimi sú sčasti spôsobené rôznorodosťou právnych tradícií a právnych systémov v členských štátoch, táto situácia odzrkadľuje aj rôznu úroveň ambícií a úspechu členských štátov pri dosahovaní cieľov smerníc.

S cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli naplno rozvinúť svoj potenciál, účinne prispievať k presadzovaniu všetkých smerníc o rovnosti a pomáhať obetiam diskriminácie získať prístup k spravodlivosti, Komisia v roku 2018 prijala odporúčanie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie¹⁰. Zamerala sa najmä na riešenie výziev vyplývajúcich zo širokých a z neúplných ustanovení o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie v smerniciach EÚ.

V roku 2021 Komisia uverejnila správu o uplatňovaní smernice o rasovej rovnosti a smernice o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní. Správa sa zaoberala vykonávaním odporúčania Komisie z roku 2018 a bol k nej pripojený podrobnejší pracovný dokument útvarov Komisie

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/41/EÚ zo 7. júla 2010 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby a o zrušení smernice Rady 86/613/EHS (Ú. v. EÚ L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁶ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16).

⁷ Smernica Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 10.1.1979, s. 24).

⁸ Právo niektorých členských štátov poskytuje širšiu ochranu, pokiaľ ide o dôvody a oblasti, t. j. štátnu príslušnosť, ekonomické postavenie, rodové vyjadrenie, prípadne aj neúplný zoznam dôvodov.

⁹ Pozri SWD(2021) 63 časť 2.1.1 [commission staff working document - equality bodies and the implementation of the commission recommendation on standards for equality bodies en.pdf \(europa.eu\)](#).

¹⁰ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/951 z 22. júna 2018 o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie (Ú. v. EÚ L 167, 4.7.2018, s. 28).

týkajúci sa subjektov pre rovnaké zaobchádzanie¹¹. V správe sa zdôraznilo, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sa ukázali ako potrebné a hodnotné inštitúcie, pokiaľ ide o zmenu na úrovni jednotlivcov, inštitúcií a spoločnosti ako celku.

Väčšina otázok, ktoré sa mali odporúčaním riešiť, však zostala nevyriešená, čo niektorým subjektom pre rovnaké zaobchádzanie bráni pri účinnom vykonávaní ich úlohy. Ochrana pred diskrimináciou, presadzovanie smerníc a podpora rovnosti, ako aj zvyšovanie informovanosti medzi širokou verejnosťou a vnútroštátnymi inštitúciami zostalo v celej EÚ nerovnomerné. Preukázala sa tým nedostatočnosť odporúčania. Komisia sa preto zaviazala posúdiť možnosť navrhnúť do roku 2022 prípadné právne predpisy na posilnenie úlohy vnútroštátnych subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.

V spätnej analýze uvedenej v sprievodnom analytickom dokumente k tomuto návrhu sa toto posúdenie potvrdilo¹². Vyplývalo z nej, že ambícia zabezpečiť vykonávanie a presadzovanie práva EÚ v oblasti boja proti rozdielnemu zaobchádzaniu a diskriminácii a posilniť prevenciu proti nim nebola dosiahnutá v plnej miere. Úroveň diskriminácie je naďalej vysoká a informovanosť obetí o ich právach zostáva nízka. Nedostatočné nahlasovanie stále predstavuje vážny problém; informovanosť a poznatky verejnosti o diskriminácii zostávajú obmedzené. Mnohé subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nie sú riadne vybavené na účinnú pomoc obetiam, a to pokiaľ ide o právomoci a zdroje.

Európsky parlament a Rada vyjadrili podporu prijatiu nových pravidiel s cieľom posilniť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie. Európsky parlament v roku 2021 vyzval¹³ Komisiu, aby navrhla právne predpisy týkajúce sa noriem pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, čím sa im poskytne silnejší mandát a primerané zdroje na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania s osobami so zdravotným postihnutím a na zabezpečenie prístupného šírenia informácií pre všetkých. V máji 2022 Rada¹⁴ vyzvala členské štáty, aby podporovali silné subjekty pre rovnaké zaobchádzanie a prijali legislatívny rámec, ktorý im umožní nezávislé pôsobenie, a poskytni im primerané zdroje na účinné vykonávanie úloh. Európsky hospodársky a sociálny výbor okrem toho zdôraznil potrebu väčšej podpory vnútroštátnych orgánov pre rovnosť a ľudské práva, najmä pokiaľ ide o zvýšenie ich nezávislosti, počtu zamestnancov a finančných zdrojov; a vyjadril podporu iniciatíve Komisie týkajúcej sa účinnosti vnútroštátnych subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a rozvoja ich potenciálu, ich početných úloh a kapacít¹⁵.

Ako Komisia oznámila vo svojom pracovnom programe na rok 2022¹⁶, navrhuje preto záväzné pravidlá s cieľom posilniť úlohu a nezávislosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Je to súčasť úsilia Komisie dosiahnuť Úniu rovnosti pre všetkých, ako sa uvádza v politických usmerneniach Komisie na roky 2019 – 2024.

Cieľom tejto smernice je stanoviť normy pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, ktorými sa rieši ich mandát, úlohy, nezávislosť, štruktúra, právomoci, prístupnosť a zdroje, v záujme zabezpečenia toho, aby mohli spoločne s inými aktérmi:

¹¹ SWD(2021) 63 z 19. marca 2021.

¹² SWD(2022) 386.

¹³ Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. marca 2021 o vykonávaní smernice Rady 2000/78/ES, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani so zreteľom na UNCRPD [2020/2086(INI)].

¹⁴ ZÁVERY RADY o boji proti rasizmu a antisemitizmu, 6406/1/22 REV 1.

¹⁵ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z vlastnej iniciatívy na tému Zlepšenie rovnosti v EÚ, SOC/724-EESC-2022, prijaté 26. októbra 2022.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2022_en.

- a) účinne prispievať k presadzovaniu smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES;
- b) účinne pomáhať obetiam diskriminácie získať prístup k spravodlivosti;
- c) podporovať rovnaké zaobchádzanie a predchádzať diskriminácii.

Tento návrh vychádza z podstaty existujúcich ustanovení o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie obsiahnutých v smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES a jeho cieľom je nahradiť ich posilneným a podrobnejším súborom pravidiel. V nových pravidlách sa začleňujú všetky minimálne povinnosti stanovené oboma smernicami.

Týmto návrhom sa posilňuje ochrana v oblasti rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie tým, že sa rozširuje mandát subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, aby sa vzťahoval na dôvody a oblasti uvedené v smerniciach 79/7/EHS a 2000/78/ES.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je súčasťou viacerých stratégií a akčných plánov prijatých s cieľom dosiahnuť Úniu rovnosti: stratégie pre rodovú rovnosť¹⁷, akčného plánu proti rasizmu¹⁸, strategického rámca pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov¹⁹, stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb²⁰ a stratégie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím²¹. Odkazuje sa naň aj v stratégii pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života²².

Konkrétne v strategickom rámci EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov a v odporúčaní Rady z 12. marca 2021 o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov²³ sa stanovuje zapojenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie do štruktúr zriadených s cieľom dohliadať na vykonávanie, monitorovanie a preskúmavanie národných strategických rámcov pre Rómov.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie určené podľa smernice 2006/54/ES sú príslušné aj pre záležitosti, na ktoré sa vzťahuje smernica (EÚ) 2019/1158²⁴ o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami. Nahradením príslušných ustanovení smernice 2006/54/ES sa súběžný návrh takisto bude vzťahovať na subjekty pre rovnaké zaobchádzanie pri riešení diskriminácie, na ktorú sa vzťahuje smernica (EÚ) 2019/1158.

Navrhovaná smernica o rovnakom zaobchádzaní²⁵ takisto zahŕňa článok o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie. Pred prijatím by mal zákonodarca zväziť krížový odkaz na tento návrh v príslušnom článku²⁶.

¹⁷ COM(2020) 152 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_sk.

¹⁸ COM(2020) 565 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-anti-racism-action-plan-2020-2025_en.

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/new-eu-roma-strategic-framework-equality-inclusion-and-participation-full-package_sk.

²⁰ COM(2020) 698 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtiq-equality-strategy-2020-2025_en.

²¹ COM(2021) 101 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484&langId=sk>.

²² COM(2021) 615 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_21_4990.

²³ Odporúčanie Rady 2021/C 93/01 z 12. marca 2021 o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov (Ú. v. EÚ C 93, 19.3.2021, s. 1).

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 79).

²⁵ Návrh smernice Rady z 2. júla 2008 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, KOM(2008) 426.

EÚ a všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý zahŕňa povinnosť zakázať diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a zaručiť osobám so zdravotným postihnutím rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Osobitná úloha subjektov pre rovnaké zaobchádzanie sa stanovuje v iných nástrojoch EÚ.

Smernicou o voľnom pohybe²⁷ sa rieši diskriminácia na základe štátnej príslušnosti a neodôvodnené obmedzenia alebo prekážky v práve na voľný pohyb pracovníkov Únie a ich rodinných príslušníkov. Stanovujú sa v nej „*subjekty na účely presadzovania, analýzy, monitorovania a podpory rovnakého zaobchádzania s pracovníkmi Únie a ich rodinnými príslušníkmi bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, bez neodôvodnených obmedzení alebo prekážok súvisiacich s ich právom na voľný pohyb*“ a uvádza sa, že „*[t]ieto subjekty môžu byť súčasťou existujúcich subjektov, ktoré plnia podobné ciele na vnútroštátnej úrovni*“. Väčšina krajín sa rozhodla poveriť týmito prípadmi diskriminácie subjekt pre rovnaké zaobchádzanie. Hoci sa tento návrh sa nevzťahuje na predmetné dôvody a oblasti, horizontálne opatrenia na zlepšenie fungovania, prístupnosti a nezávislosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie môžu mať takisto vplyv na výkon ich právomoci podľa smernice o voľnom pohybe.

V nariadení o spoločných ustanoveniach pre fondy zdieľaného riadenia²⁸ sa členským štátom ukladá povinnosť zapájať subjekty pre rovnaké zaobchádzanie do celého procesu prípravy, vykonávania a hodnotenia takýchto programov, a to aj prostredníctvom účasti na monitorovacích výboroch.

Stratégia na posilnenie uplatňovania Charty základných práv v EÚ²⁹ (ďalej len „charta“) zahŕňa zapojenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie do odbornej prípravy zameranej na chartu a spoluprácu a koordináciu s inými príslušnými aktérmi pri činnostiach súvisiacich s chartou.

Potenciálna úloha subjektov pre rovnaké zaobchádzanie zriadených podľa smerníc 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EÚ³⁰ sa takisto stanovuje v návrhu smernice o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu. Členským štátom sa v ňom ponecháva flexibilita zapojiť subjekt pre rovnaké zaobchádzanie alebo iný subjekt do vykonávania úloh stanovených v návrhu smernice, pokiaľ ide o nezávislú pomoc a poradenstvo pre obeť násillia na ženách a domáceho násillia; uverejňovanie nezávislých správ a vypracúvanie odporúčaní v tejto oblasti a výmenu informácií s príslušnými európskymi subjektmi.

Posilnením pomoci pre jednotlivcov a skupiny, ktorí sú diskriminovaní pri prístupe k spravodlivosti v celej Európskej únii, tento návrh dopĺňa právne predpisy EÚ, ktoré sa už

²⁶ Alebo v prípade, že sa dovedty prijme, táto smernica.

²⁷ Pozri článok 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/54/EÚ zo 16. apríla 2014 o opatreniach na uľahčenie výkonu práv udelených pracovníkom v súvislosti so slobodou pohybu pracovníkov (Ú. v. EÚ L 128, 30.4.2014, s. 8). Táto smernica sa nevzťahuje na dôvody diskriminácie stanovené v článku 19 ZFEÚ. Vychádza z článku 46 ZFEÚ, ktorý sa týka voľného pohybu pracovníkov.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

²⁹ Oznámenie Komisie: Stratégia posilnenia uplatňovania Charty základných práv v EÚ, COM(2020) 711.

³⁰ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady z o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násilliu, COM(2022) 105 z 8. 3. 2022.

prijali v oblasti práv obetí³¹ a prístupu k spravodlivosti (týkajúce sa právnej pomoci³², mechanizmov alternatívneho riešenia sporov³³ a kolektívnej nápravy³⁴) a na boj proti strategickým žalobám proti verejnej účasti³⁵.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sú spoločne s ombudsmanmi a národnými inštitúciami pre ľudské práva (NHRI) takisto základnými prvkami systému bŕzd a protiváh v zdravej demokracii. Pokusy o obmedzenie ich prevádzkového priestoru môžu predstavovať hrozbu pre právny štát. V správe o právnom štáte za rok 2022 sa zdôrazňuje, že tieto subjekty potrebujú štrukturálne záruky nezávislosti, ako aj dostatočné zdroje, aby mohli efektívne pracovať, pričom viaceré z týchto orgánov v členských štátoch naďalej čelia problémom³⁶.

Tento návrh vďaka posilneniu účinnosti, nezávislosti a zdrojov subjektov pre rovnaké zaobchádzanie takisto pomôže zlepšiť ich príspevok vo všetkých oblastiach, v ktorých zohrávajú dôležitú úlohu.

Tento návrh je zároveň v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv³⁷, najmä s jeho druhou zásadou týkajúcou sa rodovej rovnosti a treťou zásadou týkajúcou sa rovnosti príležitostí.

Keďže Únia presadzuje rovnosť vo svojej vonkajšej politike, tento návrh je príkladom pri podpore subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a posilňovaní ich nezávislosti. Posilnenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie bude zároveň prínosom aj pre občanov krajín mimo EÚ, ktorí diskrimináciu v EÚ zažívajú z dôvodov a v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú smernice o rovnosti.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Cieľom oboch súbežných návrhov v rámci tejto iniciatívy je posilniť úlohu a nezávislosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie podľa všetkých smerníc, ktoré sa už prijali v oblasti rovnakého zaobchádzania: smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EÚ. Keďže sa uvedené smernice prijali podľa dvoch odlišných právnych základov s dvoma odlišnými postupmi prijatia, táto iniciatíva obsahuje dva v zásade identické návrhy s dvoma odlišnými právnymi základmi.

Tento návrh vychádza z článku 19 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), v ktorom sa poskytuje právny základ pre sekundárne právne predpisy, ako sú smernice,

³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57 – 73).

³² Smernica Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (Ú. v. ES L 26, 31.1.2003, s. 41 – 47).

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 136, 24.5.2008, s. 3 – 8).

³⁴ Odporúčanie Komisie z 11. júna 2013 o spoločných zásadách pre mechanizmy kolektívneho uplatňovania nárokov na prikázanie zdržania sa určitého konania a na náhradu škody v členských štátoch v súvislosti s porušením práv vyplývajúcich z práva Únie (Ú. v. EÚ L 201, 26.7.2013, s. 60 – 65) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1 – 27).

³⁵ ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2022/758 z 27. apríla 2022 týkajúce sa ochrany novinárov a obhajcov ľudských práv pred zjavne neopodstatnenými a zneužívajúcimi súdnymi konaniami proti verejnej účasti („strategickými žalobami proti verejnej účasti“).

³⁶ [Správa o právnom štáte za rok 2022 | Európska komisia \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic/167072.pdf).

³⁷ [social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sk.pdf \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic/167072.pdf).

s cieľom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii. Konkrétnejšie sa v článku 19 ods. 1 ZFEÚ stanovuje, že „Rada môže, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv a v rámci právomocí, ktorými je poverená Únia, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii“.

Smernice 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES boli prijaté jednomyseľne na základe článku 13 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, z ktorého sa stal článok 19 ods. 1 ZFEÚ.

Smernica 79/7/EHS bola prijatá jednomyseľne podľa článku 235 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, na ktorý sa odkazovalo ako na tzv. doložku flexibility³⁸, keďže v zmluve sa nestanovil žiadny osobitný základ pre toto legislatívne opatrenie. V článku 19 ZFEÚ sa teraz takýto právny základ stanovuje.

Súbežný návrh vychádza z článku 157 ods. 3 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že „Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímú opatrenia na zabezpečenie uplatňovania zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v otázkach zamestnania a povolania vrátane zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty“, a ktorý je právnym základom smerníc 2006/54/ES a 2010/41/EÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Rovnosť a nediskriminácia sú základnými hodnotami EÚ, ktoré sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a chránené v článkoch 21 a 23 charty. Mali by byť dostatočne chránené v celej EÚ.

Touto iniciatívou sa nezavádzajú právne predpisy v novej oblasti. Revidujú sa ňou už existujúce právne predpisy s cieľom zvýšiť ich účinnosť. Panuje spoločná zhoda na tom, že opatrenie na úrovni EÚ je v tejto oblasti potrebné a že je v súlade so zásadou subsidiarity.

Ako už bolo uvedené, existujúce legislatívne opatrenia nie sú dostatočné na riešenie výziev, ktorým čelia subjekty pre rovnaké zaobchádzanie pri zabezpečovaní vykonávania a presadzovania práva EÚ v oblasti boja proti rozdielnemu zaobchádzaniu a diskriminácii a posilňovaní prevencie. Výsledkom toho je nedostatočná a rozdielna úroveň ochrany pred diskrimináciou v rámci EÚ.

Analýzou situácie pred prijatím ustanovení o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie sa jasne preukázala pridaná hodnota intervencie EÚ³⁹. Pred zavedením ustanovení EÚ o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie v smerniciach EÚ o rovnosti existovali takéto subjekty len v niekoľkých členských štátoch.

Zároveň z pracovného dokumentu útvarov Komisie týkajúceho sa subjektov pre rovnaké zaobchádzanie z roku 2021 a z analytického dokumentu pripojeného k tomuto návrhu jasne vyplýva, že odporúčanie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie z roku 2018 malo

³⁸ Článkom 235 sa Rade umožnilo prijať (jednomyseľne) smernice, keď sa opatrenie Spoločenstva zdalo potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov Spoločenstva a zmluvou sa neuložili potrebné osobitné právomoci.

³⁹ Intervencia EÚ alebo rámec EÚ, na ktorý sa odkazuje v tomto návrhu, zahŕňa ustanovenia týkajúce sa subjektov pre rovnaké zaobchádzanie uvedené v smerniciach o rovnosti a odporúčanie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie z roku 2018.

obmedzený vplyv. Menej než polovica členských štátov oznámila, že prijali opatrenia v nadväznosti na toto odporúčanie, a len štyri členské štáty⁴⁰ oznámili, že pracujú na legislatívnych reformách.

Z toho vyplýva, že dosiahnutie dostatočného pokroku vo všetkých členských štátoch a riešenie významných rozdielov v úrovni ochrany pred diskrimináciou v celej EÚ sa zabezpečí len záväznou iniciatívou EÚ.

V tomto návrhu sa stanovujú minimálne normy, pričom sa prihliada na rôznorodosť právnych tradícií v členských štátoch a plne rešpektuje ich inštitucionálna autonómia. Členským štátom to umožňuje stanoviť prísnejšie normy.

Posilnením subjektov pre rovnaké zaobchádzanie sa zároveň prispeje k prehĺbeniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti tým, že sa zabezpečí, aby ľudia vo všetkých členských štátoch požívali spoločnú minimálnu úroveň ochrany pred diskrimináciou s porovnateľnými právami na nápravu, pričom sa prihliadne na rôznorodosť systémov členských štátoch.

Spoločné minimálne normy v tejto oblasti sú dôležité aj pre fungovanie jednotného trhu. V kontexte voľného pohybu osôb je nevyhnutné zaručiť základné právo na nediskrimináciu jednotným spôsobom v celej EÚ a zabezpečiť prístup k ochrane pred diskrimináciou a k mechanizmom nápravy vo všetkých členských štátoch.

- **Proporcionalita**

V článku 5 ods. 4 ZEÚ sa stanovuje, že „[p]odľa zásady proporcionality neprekračuje obsah a forma činnosti Únie rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv“.

Súčasnými ustanoveniami o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie a odporúčaním z roku 2018 sa v plnej miere nedosiahol cieľ vykonávať a presadzovať právo EÚ v oblasti boja proti rozdielnemu zaobchádzaniu a diskriminácii a posilňovať prevenciu. Dôvodom je široký priestor na voľné uváženie ponechaný členským štátom, pokiaľ ide o spôsob uplatňovania ustanovení o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie uvedených v smerniciach, absencia takýchto ustanovení v smerniciach 79/7/EHS a 2000/78/ES, ako aj nezáväzný charakter odporúčania.

Právne nezáväzné opatrenia neboli dostatočne účinné, pokiaľ ide o ochranu základného ľudského práva na nediskrimináciu. V navrhovanej iniciatíve sa stanovujú minimálne normy, ktoré majú členské štáty uplatňovať. Vďaka týmto minimálnym normám by sa mala podstatne zvýšiť úroveň ochrany pred diskrimináciou, čo bude mať významný priaznivý vplyv na situáciu (potenciálnych) obetí diskriminácie.

Stanovením minimálnych noriem sa v návrhu plne rešpektujú právomoci a procesná autonómia členských štátov⁴¹ a ponecháva sa im priestor na voľné uváženie pri rozhodovaní o tom, ako vykonávať navrhované opatrenia, a stanovovaní výhodnejších noriem pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.

- **Výber nástroja**

Právny nástroj v podobe smernice umožňuje posilniť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie a zaručiť spoločné minimálne normy a zároveň ponecháva členským štátom priestor na voľné uváženie, pokiaľ ide o spôsob vykonávania nových požiadaviek, so zreteľom na ich

⁴⁰ PT, ES, MT, LT. Španielsko medzičasom prijalo nový zákon (Ley 15/2022 z 12. júla 2022).

⁴¹ Mnohé opatrenia je potrebné vykonávať v súlade s vnútroštátnym právom a niektoré opatrenia, ako je požiadavka, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli prijímať záväzné rozhodnutia, sa nenavrhujú s cieľom rešpektovať procesnú autonómiu členských štátov.

vnútroštátnu situáciu. Tento prístup je v súlade s pôvodnou podobou intervencie EÚ v tejto oblasti a zároveň sa ním riešia súčasné výzvy.

Podľa tohto návrhu sa existujúce ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie v smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES vypustia. Nová smernica sa bude zaoberať subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie a spoja sa v nej všetky príslušné ustanovenia na ich účinné fungovanie, pokiaľ ide o dôvody a oblasti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Vypustenie súčasných ustanovení znamená aj to, že súčasný zoznam úloh subjektov pre rovnaké zaobchádzanie možno objasniť a doplniť, napríklad pridaním výslovných ustanovení o prevencii a podporných činnostiach, ktoré neboli v existujúcich ustanoveniach dostatočne zrozumiteľné.

3. ZÍSKAVANIE EXPERTÍZY, ANALÝZA A KONZULTÁCIE SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI

• Získavanie expertízy a analýza

Komisia zadala zákazku na vypracovanie štúdie na podporu prípravy spätného a výhľadového analytického dokumentu na účely legislatívneho návrhu o záväzných normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie. Analytický dokument je pripojený k tomuto návrhu, ako aj k súbežnému návrhu, ktorý sa týka rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnosti príležitostí pre ženy a mužov v otázkach zamestnania a povolania vrátane samostatnej zárobkovej činnosti. Zahŕňa spätnú analýzu existujúcich ustanovení EÚ o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie a výhľadovú analýzu ďalšej možnej intervencie EÚ.

Komplexné hodnotenie a posúdenie vplyvu sa nevykonali z týchto dôvodov:

1. Proporcionalita – obmedzený rozsah intervencie EÚ

Návrhy sú zamerané výlučne na subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, na ktoré sa vzťahuje jeden článok v štyroch smerniciach o rovnosti (a ktorý nie je zahrnutý v ďalších dvoch smerniciach o rovnosti). Uvedený článok je v štyroch smerniciach takmer totožný. Návrhmi sa nemenia ostatné ustanovenia smerníc. Návrhy zároveň vychádzajú z existujúceho odporúčania Komisie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie z roku 2018, ktorého posúdenie sa vykonalo v roku 2021. Komplexné hodnotenie príslušných smerníc v celom rozsahu sa preto nepovažovalo ani za primerané, ani za nevyhnutné.

2. Absencia potenciálu zjednodušenia

Zo spätnej analýzy vyplýva, že existujúce ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie v smerniciach o rovnosti sú príliš obmedzené a nejasné. V uvedených ustanoveniach neexistuje žiadny potenciál zjednodušenia. V spätnej väzbe o vykonávaní odporúčania z roku 2018 sa v ani jednom prípade nezdôraznila akákoľvek potreba zjednodušenia alebo akékoľvek administratívne zaťaženie.

3. Zložitosť posúdenia vplyvov

V oblasti rovnosti a nediskriminácie je zložitá kvantifikovať a peňažne vyjadriť hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy a dostupnosť údajov je obmedzená. Sociálny vplyv činností subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ako je pomoc obetiam diskriminácie a prevencia alebo podpora rovnakého zaobchádzania vo všeobecnosti, nie je možné zmerať, keďže komplexné údaje o rovnosti neexistujú. Je to výzva, ku ktorej riešeniu tento návrh prispeje tým, že sa od subjektov pre rovnaké zaobchádzanie bude požadovať, aby zbierali údaje o svojich vlastných činnostiach, budú sa uskutočňovať prieskumy a poskytnú sa im možnosti koordinovať zber údajov o rovnosti od iných verejných alebo súkromných subjektov.

Spätná analýza existujúcich právnych predpisov

Spätná analýza sa zaoberá účinnosťou, efektívnosťou, súdržnosťou, pridanou hodnotou EÚ a relevantnosťou ustanovení EÚ o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie uvedených v smerniciach o rovnosti a odporúčania z roku 2018⁴².

Účinnosť existujúceho právneho rámca EÚ pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sa posúdila ako obmedzená, pokiaľ ide o pokrok v boji proti diskriminácii a predchádzaní diskriminácii. Určitý pokrok sa dosiahol najmä v členských štátoch, v ktorých subjekty pre rovnaké zaobchádzanie pred intervenciou EÚ neexistovali. Želané účinky⁴³ sa však nedosiahli v plnej miere. Z analýzy vyplynulo, že úroveň diskriminácie je naďalej vysoká, pričom informovanosť obetí o ich právach zostáva nízka. Nedostatočné nahlasovanie stále predstavuje vážny problém a informovanosť a poznatky verejnosti o diskriminácii zostávajú obmedzené. Mnohé subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nie sú riadne vybavené na účinnú pomoc obetiam, a to pokiaľ ide o právomoci a zdroje.

Efektívnosť existujúceho rámca EÚ pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sa posúdila ako obmedzená, pokiaľ ide o schopnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie bojovať proti diskriminácii a predchádzať jej, a ako nepresvedčivá, pokiaľ ide o náklady a prínosy, najmä z dôvodu obmedzenej dostupnosti údajov. Zo spätnej analýzy vyplynulo, že súčasný rámec EÚ, ktorý poskytujú smernice, je príliš všeobecný a jeho rozsah pôsobnosti je obmedzený a nerieši sa v ňom zriadenie, efektívnosť ani zdroje subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Podrobnejšie odporúčanie z roku 2018 túto situáciu nezmiernilo vzhľadom na jeho nezáväzný charakter. Zo spätnej analýzy vyplynulo, že zdroje subjektov pre rovnaké zaobchádzanie predstavujú v tejto súvislosti vážny problém, keďže sa v jednotlivých členských štátoch významne líšia a pre väčšinu subjektov pre rovnaké zaobchádzanie sú nedostatočné na to, aby si mohli účinne plniť všetky úlohy.

Súdržnosť existujúceho rámca EÚ bola posúdená ako celkovo pozitívna na všetkých úrovniach. Z analýzy vyplynulo, že miera súdržnosti so zmluvami a s chartou je vysoká, keďže cieľom rámca EÚ je posilniť rovnosť a nediskrimináciu, ktoré patria medzi základné hodnoty EÚ. Rovnosť je takisto základným právom chráneným chartou. Zatiaľ čo medzinárodné nástroje, ako sú zásady OSN týkajúce sa postavenia vnútroštátnych inštitúcií na podporu a ochranu ľudských práv⁴⁴ (tzv. parížske zásady) a odporúčanie Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ECRI) v rámci Rady Európy č. 2⁴⁵, sú z hľadiska obsahu podrobnejšie vzhľadom na ich odlišný právny charakter, jednotlivé nástroje sú konzistentné.

Pridaná hodnota EÚ sa vyhodnotila ako pozitívna. Z analýzy vyplynulo, že v čase prijatia smernice 2000/43 len približne polovica vtedajších členských štátov EÚ15 mala zriadený subjekt pre rovnaké zaobchádzanie s obmedzeným mandátom a len jeden členský štát zo zvyšných členských štátov EÚ12 mal zriadený subjekt pre rovnaké zaobchádzanie pred procesom prístúpenia. Zainteresované strany, s ktorými sa konzultovalo v čase vypracovania štúdie, potvrdili, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by sa nezriadili vo všetkých členských štátoch, ak by EÚ nekonala. Skutočnosť, že úroveň diskriminácie⁴⁶ je naďalej vysoká vo všetkých členských štátoch, ukazuje, že opatrenie na úrovni EÚ je stále potrebné.

⁴² Ďalej len „rámec EÚ“ alebo „intervencia EÚ“.

⁴³ Medzi očakávané kľúčové vplyvy patrilo i) účinné vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ v oblasti rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie; ii) zníženie úrovne diskriminácie a rozdielneho zaobchádzania a iii) posilnenie prevencie a vyššia informovanosť.

⁴⁴ <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/principles-relating-to-the-status-of-national-institutions-paris-principles/>

⁴⁵ <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/recommendation-no.2#:~:text=ECRI%20General%20Policy%20Recommendation%20N%C2%20B02%20revised%20on%20Equality.and%20combating%20discrimination%20and%20intolerance.>

⁴⁶ Pozri kapitolu 3 prílohy 5 k analytickému dokumentu, v ktorom sú uvedené podrobné číselné údaje z prieskumu Eurobarometra z roku 2019.

Muselo by však byť podrobnejšie a konkrétnejšie než súčasný právny rámec, aby sa poskytla väčšia právna istota v súvislosti s opatreniami, ktoré majú členské štáty vykonávať.

Relevantnosť pôvodných cieľov rámca EÚ so zreteľom na pôvodné a súčasné potreby bola posúdená priaznivo. Pôvodný právny rámec pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie bol však posúdený ako príliš obmedzený a nejasný. Tento názor zastáva prevažná časť všetkých zainteresovaných strán, najmä subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, organizácie občianskej spoločnosti (OOS), a členských štátov. Z analýzy vyplynulo, že existuje obrovská podpora ďalších opatrení na riešenie uvedených identifikovaných otázok⁴⁷ a na zabezpečenie toho, aby mali subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zdroje na riešenie nových výziev v oblasti nediskriminácie, ako sú výzvy súvisiace s používaním automatizovaných systémov, ktorých počet a závažnosť sa zvýšili vzhľadom na technický rozvoj.

Vzhľadom na všetky spomenuté skutočnosti sa identifikovali získané poznatky, ktoré sú uvedené ďalej. Z dôvodu nejasnosti súčasných ustanovení o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie čelia subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v členských štátoch viacerým problémom, ako sa vysvetľuje ďalej. Hoci cieľom odporúčania z roku 2018 bolo riešiť tieto otázky, v dôsledku jeho nezáväzného charakteru malo len obmedzený vplyv, preto sa navrhuje záväzný právny nástroj na ich účinnejšie riešenie.

Zdroje a nezávislosť

Z analýzy vyplynulo, že nedostatok zdrojov je opakujúci sa problém, ktorý podstatne narúša fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Podobne nedostatočná nezávislosť narúša možnosť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie účinne vykonávali svoje úlohy a ciele.

Pomoc obetiam

Pomoc poskytovaná obetiam a právomoci udelené subjektom pre rovnaké zaobchádzanie na tento účel sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia. S cieľom zabezpečiť minimálnu úroveň ochrany základného práva na nediskrimináciu by boli užitočné konkrétnejšie spoločné pravidlá v tejto oblasti. Právomoc podávať žaloby je v tomto ohľade obzvlášť dôležitá. Aby mohli subjekty pre rovnaké zaobchádzanie pomôcť všetkým obetiam diskriminácie, je takisto dôležité zabezpečiť, aby boli prístupné pre všetky obeť diskriminácie bez prekážok.

Smernica o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a smernica o rodovej rovnosti v oblasti sociálneho zabezpečenia v súčasnosti neobsahujú ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie. Zo spätnej analýzy však vyplynulo, že úroveň diskriminácie z dôvodov a v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú uvedené smernice, je v členských štátoch naďalej vysoká.

Poznatky o diskriminácii

Zo spätnej analýzy vyplýva, že pravidelnosť, s akou subjekty pre rovnaké zaobchádzanie vykonávajú nezávislý výskum, uskutočňujú prieskumy a uverejňujú správy, sa výrazne líši. To isté platí pre zber primárnych a sekundárnych údajov o rovnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že informovanosť a poznatky o diskriminácii zostávajú nedostatočné, sú potrebné jasnejšie pravidlá v tejto oblasti.

Spolupráca

Miera, v akej subjekty pre rovnaké zaobchádzanie spolupracujú a vymieňajú si informácie medzi sebou a s príslušnými vnútroštátnymi, európskymi a medzinárodnými orgánmi alebo subjektmi, sa v jednotlivých členských štátoch líši. Takéto výmeny by však boli užitočné na výmenu poznatkov a vytváranie synergii.

⁴⁷ Konkrétne prevažná väčšina respondentov v rámci otvorenej verejnej konzultácie (97,2 %) sa domnieva, že je dôležité zriadiť silné a účinné subjekty pre rovnaké zaobchádzanie – pozri [Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie – záväzné normy \(europa.eu\)](#).

Výhľadová analýza možných nových opatrení EÚ

Pokiaľ ide o možnosti politiky v súvislosti s možným novým opatrením EÚ, nelegislatívne možnosti už boli otestované bez toho, aby v plnej miere priniesli očakávané výsledky. Nelegislatívne intervencie zahŕňali:

- a) vytvorenie aktívnej siete subjektov pre rovnaké zaobchádzanie financovanej Komisiou (Equinet);
- b) nezáväznú odporúčanú Komisie z roku 2018;
- c) výmenu najlepších postupov a
- d) priame financovanie prostredníctvom programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty.

Zatiaľ čo všetky uvedené opatrenia priniesli pozitívne účinky a v budúcnosti sa budú naďalej vykonávať, odporúčanie sa vzhľadom na jeho nezáväzný charakter vykonalo len čiastočne.

Preto jedinou možnosťou politiky skúmanou nad rámec súčasného stavu bolo prijatie nových právnych predpisov. Analýza druhu opatrení, ktoré by sa mali zahrnúť v nových právnych predpisoch, sa vykonala za každé politické opatrenie, ako sa podrobnejšie vysvetľuje ďalej.

Ciele intervencie EÚ možno zoskupiť do troch hlavných cieľov subjektov pre rovnaké zaobchádzanie:

- pomáhať presadzovať šesť smerníc o rovnosti,
- účinne pomáhať obetiam diskrimináciu získať prístup k spravodlivosti a
- podporovať rovnaké zaobchádzanie a predchádzať diskriminácii.

V analýze sa identifikovalo 21 cieľov na riešenie problémov vysvetlených v predchádzajúcom texte. Na ich dosiahnutie sa ako kľúčové identifikovali tri operačné ciele, a to:

- zabezpečiť, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nebudú podliehať vonkajšiemu vplyvu, aby mohli všetky svoje úlohy vykonávať nezávisle,
- zabezpečiť, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie budú mať potrebné zdroje na vykonávanie všetkých svojich úloh a
- ak je subjekt pre rovnaké zaobchádzanie súčasťou subjektu s viacerými mandátmi, zabezpečiť existenciu vnútornej štruktúry („záruky“) na zabezpečenie dostatočnej nezávislosti, zamerania a zdrojov pre mandát v oblasti rovnosti.

Na účely ďalšej analýzy bolo vybraných 48 opatrení patriacich do 11 tematických blokov⁴⁸, ktoré by sa mohli zahrnúť do právnych predpisov, aby sa dosiahli uvedené ciele.

V analytickom dokumente sa skúmali navrhované opatrenia na základe piatich kritérií účinnosti⁴⁹, efektívnosti⁵⁰, súdržnosti⁵¹, pridanej hodnoty EÚ⁵² a relevantnosti⁵³. Posúdenie

⁴⁸ Mandát, právomoci, prístup, spolupráca, prieskumy, zber údajov, monitorovanie, presadzovanie, nezávislosť, zdroje a štruktúra.

⁴⁹ V analýze účinnosti sa zvažuje miera, v akej má navrhované opatrenie prispieť k pokroku pri dosahovaní cieľov definovaných v intervenčnej logike.

⁵⁰ V analýze efektívnosti sa posudzuje vzťah medzi zdrojmi použitými v rámci navrhovaného opatrenia a zmenami, ktoré má priniesť.

⁵¹ Analýza súdržnosti sa zameriava na to, ako dobre má navrhované opatrenie spolupracovať s ďalšími nástrojmi EÚ, medzinárodnými a vnútroštátnymi nástrojmi.

pridanej hodnoty EÚ, relevantnosti a súdržnosti sa vykonalo za navrhovanú legislatívnu iniciatívu ako celok, zatiaľ čo posúdenie účinnosti a efektívnosti sa vykonalo za tematický blok, pričom sa skúmali jednotlivé opatrenia. V prípade niektorých opatrení úplné posúdenie nebolo možné vzhľadom na obmedzenú dostupnosť údajov alebo metodické obmedzenia. Platí to obzvlášť pre efektívnosť.

V štúdiu sa dospelo k záveru, že nové smernice, ktorými sa rešpektujú zásady subsidiarity a proporcionality, by boli primeranou reakciou. Ponechalo sa 44 identifikovaných opatrení s cieľom zahrnúť ich do návrhov.

Niekoľko členských štátov už svojim subjektom pre rovnaké zaobchádzanie priznáva pomerne komplexný súbor zdrojov a právomocí, zatiaľ čo väčšina ostatných členských štátov plní uvedené ciele len čiastočne. Potreba a miera prispôsobenia vyplývajúce z nových pravidiel EÚ by sa preto líšili v prípade každého politického opatrenia v závislosti od situácie v každom členskom štáte, pokiaľ ide o vlastnosti ich subjektu pre rovnaké zaobchádzanie (alebo subjektov)⁵⁴.

Dalšia expertíza a analýza

Komisia okrem toho použila aj informácie získané počas prípravy pracovného dokumentu útvarov Komisie týkajúceho sa vykonávania odporúčania Komisie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, ktorý uverejnila 19. marca 2021⁵⁵. Zahŕňal doručené príspevky, ako aj už existujúce informácie od členských štátov, európskej siete vnútroštátnych orgánov pre otázky rovnosti (Equinet), Agentúry EÚ pre základné práva (FRA), Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ECRI), subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, občianskej spoločnosti a Európskej siete právnych expertov v oblasti rodovej rovnosti a nediskriminácie. Vychádzal aj z osvedčených postupov, ktoré sa vymenili počas seminára výmeny osvedčených postupov, ktorý spoluorganizovali Komisia a švédka vláda v júni 2019.

Komisia sa pri zhromažďovaní dôkazov, ktoré sa použili na podporu analytického dokumentu, opierala o dodatočné existujúce zdroje od Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) a Európskej siete národných inštitúcií pre ľudské práva (ENNHRI).

A napokon Komisia zohľadnila zistenia štúdie o možných medzerách v právnej ochrane pred diskrimináciou na základe rasového alebo etnického pôvodu, ktorú uskutočnila tak, ako sa stanovuje v akčnom pláne proti rasizmu. V štúdiu sa skúmali možné medzery v mechanizmoch ochrany uvedených v smernici o rasovej rovnosti vrátane úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.

Štúdiou sa potvrdilo, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sa považujú za (veľmi) dôležitý mechanizmus ochrany v boji proti diskriminácii. Respondenti v rámci cieleného prieskumu vykonaného ako súčasť štúdie potvrdili toto zistenie. Vyplývalo z nej, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie – vzhľadom na ich právomoci, najmä ak sa posilnia – by mohli zvýšiť účinnosť ďalších mechanizmov ochrany. Okrem úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie mechanizmy ochrany, ktoré môžu prispieť k predchádzaniu diskriminácii a ochrane pred ňou, zahŕňajú ustanovenia o ochrane práv a viktimizácii, sankciách, pozitívnom konaní a dialógu.

⁵² V analýze pridanej hodnoty EÚ sa skúmajú zmeny, ktoré má navrhované opatrenie vyvolať v porovnaní s tým, čo by sa dalo rozumne očakávať od samotných zainteresovaných strán alebo v prípade, ak sa by nerealizovalo žiadne opatrenie.

⁵³ V analýze relevantnosti sa skúma, či je navrhované opatrenie primeranou reakciou na potreby.

⁵⁴ Podrobnejšie informácie o situácii v jednotlivých členských štátoch sú uvedené v prílohe 4 k analytickému dokumentu.

⁵⁵ SWD(2021) 63 final.

V štúdiu sa identifikovali určité potenciálne medzery vo vzťahu k týmto existujúcim mechanizmom (napr. sankcie, právo na obhajobu) a mechanizmy/opatrenia, ktoré by umožnili využívať proaktívnejšie/preventívnejšie prístupy a zároveň riešiť diskrimináciu (napr. národné akčné plány, povinnosti v oblasti rovnosti, zber údajov o rovnosti). Odporučila sa v nej väčšia úloha subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o:

- a) informácie, zvyšovanie informovanosti, usmernenia a odbornú prípravu;
- b) ochranu práv vrátane vyšetrovacích právomocí a právomoci podávať žaloby, alternatívne riešenie sporov a sankcie;
- c) používanie údajov o rovnosti;
- d) dialóg, spoluprácu a súčinnosť a
- e) pozitívne konanie/povinnosti v oblasti rovnosti⁵⁶.

• **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

V rámci prípravy tejto legislatívnej iniciatívy sa uskutočnili početné konzultačné činnosti. Zainteresované strany vyjadrili v súvislosti s novými opatreniami EÚ v tejto oblasti silnú podporu.

V rámci otvorenej verejnej konzultácii odpovedalo celkovo 182 respondentov. Dodávateľ uskutočnil približne 100 rozhovorov a v rámci špecializovaných online prieskumov sa doručilo 84 odpovedí. Na troch seminároch a záverečnej konferencii sa zúčastnilo celkovo 239 zainteresovaných strán, ktoré diskutovali o kľúčových témach a možných opatreniach. Komisia súbežne zorganizovala štyri stretnutia, na ktorých informovala zástupcov členských štátov a diskutovala s nimi. Zainteresované strany okrem toho poskytovali pravidelné prezentácie.

Tieto činnosti boli zacielené na veľmi široký súbor zainteresovaných strán, aby sa oslovili všetky zainteresované strany a zhromaždili ich vstupy a stanoviská. Okrem iných sa konzultovalo s týmito zainteresovanými stranami: so všetkými subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie, sieťou Equinet, s agentúrou FRA a inštitútom EIGE, so zástupcami všetkých členských štátov na úrovni ministerstiev, s kľúčovými akademickými pracovníkmi a expertmi v oblasti nediskriminácie, organizáciami občianskej spoločnosti, so sociálnymi partnermi vrátane zástupcov zamestnávateľov na úrovni EÚ, ako aj s rezidentmi v EÚ (s občanmi a so štátnymi príslušníkmi tretích krajín).

Komisárka Dalliová zorganizovala 24. mája 2022 s mladými aktivistami v oblasti rovnosti politický dialóg s mládežou s názvom Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, ktoré pracujú pre nás všetkých. Bol súčasťou Európskeho roku mládeže 2022 a jeho cieľom bolo ďalšie rozšírenie konzultačných činností pred predložením návrhu. Účastníci potvrdili, že len málo mladých ľudí by sa obrátilo na subjekt pre rovnaké zaobchádzanie v prípade porušenia ich práv. Trvali na potrebe posilnenej spolupráce medzi subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie a mládežníckymi organizáciami, a to aj na miestnej úrovni.

V rámci konzultačných činností získal návrh na prijatie nových pravidiel EÚ na riešenie uvedených problémov obrovskú podporu. Napríklad 97,2 % respondentov v rámci otvorenej verejnej konzultácie sa domnievalo, že je (veľmi) dôležité zriadiť silné a účinné subjekty pre rovnaké zaobchádzanie. Zainteresované strany podporili pravidlá EÚ týkajúce sa:

⁵⁶ Povinnosti v oblasti rovnosti predstavujú povinnosť verejných a/alebo súkromných subjektov zväziť, aký vplyv budú mať ich politiky alebo rozhodnutia na osoby chránené podľa právnych predpisov v oblasti rovnakého zaobchádzania, alebo o tom premýšľať.

- nezávislosti (vrátane transparentného výberu vedenia založeného na kompetenciách, ako aj rozpočtovej nezávislosti),
- dostatočných zdrojov (ľudských zdrojov, finančných zdrojov a vhodných priestorov),
- pokrytia všetkých dôvodov a oblastí diskriminácie, na ktoré sa vzťahujú smernice o rovnosti,
- jednoduchého podávania sťažností a prístupnosti,
- právomoci podávať žaloby a vyšetrovacích právomocí pre všetky subjekty pre rovnaké zaobchádzanie,
- presadzovania záväzných rozhodnutí subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a možnosti ukladania sankcií,
- zvyšovania informovanosti o existencii subjektov pre rovnaké zaobchádzanie medzi širokou verejnosťou a v skupinách ohrozených diskrimináciou,
- podpory rovnosti a predchádzania diskriminácii,
- zberu údajov od subjektov pre rovnaké zaobchádzanie o ich činnostiach a prístupu k údajom o rovnosti zozbieraným inými verejnými a súkromnými subjektmi na účely vypracúvania pravidelných správ a
- koordinácie a spolupráce s verejnými orgánmi, so zainteresovanými stranami (napr. s organizáciami občianskej spoločnosti a so sociálnymi partnermi) a s medzinárodnými subjektmi/subjektmi EÚ.

Zainteresované strany podporili najambicióznejšie rozhodnutia v uvedených oblastiach. Podľa veľkej väčšiny zainteresovaných strán by sa mala v budúcich právnych predpisoch stanoviť zodpovednosť členských štátov zaviesť podmienky umožňujúce subjektom pre rovnaké zaobchádzanie v plnej miere zohrávať svoju úlohu, keďže subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nemôžu účinne dosahovať svoje ciele bez primeraných prostriedkov a právomocí.

Zároveň zdôraznili, že pri prijatí posilnených záväzných minimálnych noriem pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by sa mala vziať do úvahy rôznorodosť právnych tradícií v členských štátoch a rešpektovať ich inštitucionálna autonómia. V tejto súvislosti sa ako dôležité zdôraznili tieto prvky:

- Záväzné rozhodovacie právomoci (kvázi-súdna funkcia) by sa nemali priznať všetkým subjektom pre rovnaké zaobchádzanie; namiesto toho by sa členským štátom malo umožniť rozhodnúť, či zveria subjektom pre rovnaké zaobchádzanie záväzné rozhodovacie právomoci a aký je najlepší spôsob na zabezpečenie ich účinnosti.
- V tejto fáze by sa nemal zaviesť centralizovaný akreditačný systém partnerského preskúmania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie; namiesto toho by sa pravidelným monitorovaním Komisiou podľa zoznamu ukazovateľov malo umožniť posúdiť mieru, v akej členské štáty dosiahli ciele iniciatívy a splnili jej požiadavky.
- Pri zabezpečovaní dostupnosti služieb subjektov pre rovnaké zaobchádzanie pre všetky potenciálne obeť je dôležitá určitá miera flexibility, pokiaľ ide o fyzickú prítomnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie na celom vnútroštátnom území členských štátov [napr. členské štáty by mali mať možnosť organizovať túto prítomnosť podľa vlastnej vôle, napríklad prostredníctvom stálej siete kancelárií, pravidelných návštev na mieste (tzv. mobilné kancelárie)] alebo spoluprácu s miestnymi organizáciami občianskej spoločnosti.

- Členské štáty by mali zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali primeraný mandát, podmienky a nástroje na plnenie svojich úloh bez toho, aby im stanovili spôsob, akým by ich mali plniť v každom danom prípade (napr. by mali právomoc konať na súde, ale nie povinnosť tak urobiť).

Všetky uvedené aspekty sa zvažili a zohľadnili v tomto návrhu.

- **Základné práva**

Ciele tohto návrhu sú v súlade s chartou a sú určené na podporu jej uplatňovania, najmä pokiaľ ide o článok 21, v ktorom sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z akýchkoľvek dôvodov, ako je pohlavie, rasa, etnický pôvod, náboženstvo alebo viera, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálna orientácia, a článok 23, v ktorom sa uvádza, že „[r]ovnosť medzi ženami a mužmi musí byť zabezpečená vo všetkých oblastiach vrátane zamestnania, práce a odmeňovania“. V článku 26 sa uznáva právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Iniciatívou nevznikajú Európskej komisii a jej agentúram dodatočné náklady. S cieľom monitorovať vykonávanie tejto smernice by agentúra FRA a inštitút EIGE zbierali a analyzovali relevantné údaje. Na tento druh úlohy sa už vzťahujú existujúce mandáty agentúry FRA⁵⁷ a inštitútu EIGE⁵⁸ a môže sa vykonávať bez dodatočných zdrojov.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Členské štáty musia transponovať túto smernicu do 18 mesiacov od nadobudnutia jej účinnosti a oznámiť svoje transpozičné opatrenia Komisii.

S cieľom posúdiť, ako účinne sa touto iniciatívou dosahujú jej ciele, budú členské štáty každých päť rokov podávať správy o jej vykonávaní a Komisia prijme správu o vykonávaní na základe informácií poskytnutých členskými štátmi a údajov zozbieraných agentúrou FRA a inštitútom EIGE podľa zoznamu ukazovateľov, ktorý má Komisia vypracovať v úzkej spolupráci s týmito agentúrami a so sieťou Equinet. Komisia plánuje zriadiť expertnú skupinu, ktorá bude o týchto ukazovateľoch konzultovať s členskými štátmi.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Článok 1 – Účel, predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

V tomto ustanovení sa vymedzuje účel, predmet úpravy a rozsah pôsobnosti smernice. Objasňuje sa v ňom, že minimálne požiadavky stanovené smernicou sa uplatňujú na subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v rozsahu pôsobnosti smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Článok 2 – Určenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie

⁵⁷ Článok 4 nariadenia Rady (ES) č. 168/2007 z 15. februára 2007, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre základné práva (Ú. v. EÚ L 53, s. 1).

⁵⁸ Článok 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1922/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa zriaďuje Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (Ú. v. EÚ L 403, s. 9).

V tomto článku sa stanovuje určenie jedného alebo viacerých subjektov pre rovnaké zaobchádzanie členskými štátmi na riešenie diskriminácie v rozsahu pôsobnosti smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Odzrkadľuje rovnocenné ustanovenie obsiahnuté v smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES.

Aj keby všetky členské štáty už určili subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, povinnosť určiť a zriadiť aspoň jeden takýto subjekt je v novej smernici potrebné zachovať, keďže súčasné ustanovenia sa vypustia.

Ustanovenia obsiahnuté v smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES a ustanovenia, v ktorých sa uvádzajú právomoci alebo úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, sa takisto vypustia. Do tejto smernice boli spolu s novými právomocami a úlohami začlenené takto:

- nezávislosť: článok 3,
- pomoc obetiam diskriminácie: články 6 až 9,
- stanoviská a odporúčania: články 8, 13 a 14,
- prieskumy a správy: články 14 a 15 a
- spolupráca: článok 12.

Článok 3 – Nezávislosť

Nezávislosť je základným prvkom na zabezpečenie riadneho fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a plnenie ich úlohy.

Týmto ustanovením sa stanovuje všeobecná povinnosť nezávislosti pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, zatiaľ čo v ustanoveniach smerníc o rovnosti sa od nich vyžaduje len to, aby pri výkone svojich právomocí konali nezávisle.

V tomto ustanovení sú uvedené osobitné požiadavky, ktoré prispievajú k tejto nezávislosti a/alebo ju zaručujú. Týkajú sa právnej štruktúry, zodpovednosti, rozpočtu, obsadzovania pracovných miest, organizačných záležitostí subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ako aj pravidiel uplatniteľných na ich zamestnancov a vedenie, aby sa zabezpečila ich právomoc a nezávislosť.

V tomto ustanovení sa od členských štátov okrem toho vyžaduje, aby zabezpečili, aby vnútorná štruktúra subjektov pre rovnaké zaobchádzanie zaručovala nezávislý výkon ich mandátu a právomocí. (Interná) štruktúra subjektov pre rovnaké zaobchádzanie je podmienkou ich schopnosti vykonávať svoje právomoci a účinne si plniť úlohy. Napríklad prijímanie rozhodnutí alebo vydávanie stanovísk k prípadu si vyžaduje, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie konali nestranné, zatiaľ čo podpora obetí si môže vyžadovať, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli na ich strane.

Niektoré subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sú súčasťou väčších subjektov, ktoré majú viaceré mandáty, ako napríklad národné inštitúcie pre ľudské práva alebo ombudsmani. V uvedených prípadoch môže medzi týmito mandátmi dochádzať ku kolízii, pokiaľ ide o zdroje – najmä ak bol mandát v oblasti rovnosti pridaný k inému mandátu, príp. mandátom – a pokiaľ ide o výkon právomocí. Napríklad od ombudsmanov sa spravidla vyžaduje, aby konali nestranné, a to aj pred súdmi, čo nie je vždy zlučiteľné s pomocou obetiam.

Tieto rozpory možno vyriešiť prijatím vhodnej štruktúry subjektu, v rámci ktorej tieto právomoci a/alebo mandáty vykonávajú rôzne špecializované útvary alebo zamestnanci, t. j. zavedením štruktúrného „oddelenia“.

Článok 4 – Zdroje

Primerané zdroje sú predpokladom účinného fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a plnenia ich úlohy.

V tomto ustanovení sa zavádza všeobecná povinnosť členských štátov poskytnúť subjektom pre rovnaké zaobchádzanie dostatočné zdroje, aby si mohli účinne plniť úlohy a vykonávať všetky svoje právomoci. Podrobnejšie sa v ňom stanovujú okolnosti a/alebo oblasti, ktoré majú členské štáty zohľadniť pri určovaní finančných zdrojov: akékoľvek rozšírenie právomocí alebo úloh, potreba špeciálnych odborných znalostí na používanie automatizovaných systémov na riešenie potenciálnych rizík diskriminácie, dostatočná rezerva na znášanie nákladov na súdny spor, ktoré môže byť ťažké predvídať, a štruktúra subjektu pre rovnaké zaobchádzanie ako súčasť subjektu s viacerými mandátmi.

Článok 5 – Prevencia, podpora a zvyšovanie informovanosti

Boj proti diskriminácii sa začína prijatím potrebných opatrení na jej predchádzanie. Mechanizmy ochrany, ktoré sa navrhli v existujúcich smerniciach o rovnosti, sú v zásade retroaktívne (po tom, ako došlo k diskriminácii), individualizované a zamerané na obeť. Smernice nezahŕňajú komplexné preventívne mechanizmy a prevencia nebola výslovne súčasťou pôvodných úloh subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.

Pokiaľ ide o podporu rovnakého zaobchádzania, subjekty pre rovnaké zaobchádzanie sa najprv nazývali „orgány na podporu rovnakého zaobchádzania“ v smernici 2000/43/ES a potom „subjekty na zabezpečenie analýzy, monitorovania a podpory rovnakého zaobchádzania“ v nasledujúcich smerniciach o rovnosti. Ich úloha pri podpore rovnakého zaobchádzania bola preto vždy zjavná, ale nikdy sa v smerniciach výslovne neuvádzala.

Týmto ustanovením sa teraz objasňuje úloha subjektov pre rovnaké zaobchádzanie pri podpore rovnakého zaobchádzania a predchádzaní diskriminácii, čo s tým úzko súvisí. Zámerom tejto smernice je zriadiť ich ako verejné subjekty zodpovedné za podporu poznatkov a budovania kapacít verejných a súkromných subjektov v záležitostiach týkajúcich sa rovnakého zaobchádzania s cieľom predchádzať (opätovným) prípadom diskriminácie.

Cieľom tohto ustanovenia je okrem toho zabezpečiť, aby členské štáty prijali stratégiu na riešenie nízkej úrovne informovanosti o právach v oblasti rovnosti a o službách, ktoré poskytujú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, pričom sa zohľadňujú osobitné vlastnosti rôznych cieľových skupín.

Článok 6 – Pomoc obetiam

V tomto ustanovení sa uvádza, ako majú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie pomáhať obetiam po doručení ich sťažností, a to tak, že sa v ňom poskytujú relevantné a ciele informácie o právnom rámci, dostupných prostriedkoch nápravy, službách poskytovaných subjektom pre rovnaké zaobchádzanie, uplatniteľných pravidlách dôvernosti, ochrane osobných údajov a možnostiach získania psychologickkej podpory (hoci samotné subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nie sú zodpovedné za poskytovanie takejto podpory).

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu zhromažďovať informácie, ktoré dobrovoľne poskytnú zúčastnené strany. Musia vydať predbežné posúdenie všetkých sťažností a informovať sťažovateľa o ich posúdení a navrhovanom ďalšom postupe. V závislosti od ich posúdenia prípadu môžu pre sťažovateľa vybrať a navrhnúť mu ďalší postup podľa článkov 7, 8 a 9.

Článok 7 – Urovanie sporu formou zmieru

V tomto článku sa od členských štátov požaduje, aby poskytnú možnosť urovnania sporu formou zmieru pod vedením subjektu pre rovnaké zaobchádzanie alebo iného špecializovaného subjektu po tom, ako všetky strany súhlasia, že sa zapoja do takéhoto postupu. Je zodpovednosťou členských štátov, aby určili spôsoby tohto postupu v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 8 – Stanoviská a rozhodnutia

Týmto ustanovením sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie umožňuje vyšetrovať možné prípady diskriminácie a vydávať odôvodnené stanovisko (nezáväzné) alebo rozhodnutie (záväzná) po podaní sťažnosti alebo z vlastnej iniciatívy. Ak už majú dostatočné informácie, ktoré dobrovoľne poskytnú zúčastnené strany, môžu vydať takéto stanoviská/rozhodnutia bez toho, aby si vyžiadali ďalšie informácie. Všetky strany by mali mať k dispozícii primerané práva na riadny proces vrátane práva na vypočutie.

Až doteraz mali subjekty pre rovnaké zaobchádzanie právomoc vydávať odporúčania o akejkoľvek otázke súvisiacej s diskrimináciou. Pojem „odporúčanie“ sa zachoval v tejto smernici ako odkaz na politické odporúčania v rámci článkov 13, 14 a 15. Niektoré subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zároveň využili túto právomoc na vydávanie „odporúčaní“ v jednotlivých prípadoch. Na odlišenie týchto dvoch situácií sa v tejto smernici používa pojem „stanovisko“, ktorý odkazuje na právomoc subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vydávať závery v jednotlivých prípadoch. Tieto stanoviská nie sú právne záväzné.

Niektoré subjekty pre rovnaké zaobchádzanie majú právomoc – podľa vnútroštátnych pravidiel – vydávať záväzné rozhodnutia, ak tak určia členské štáty. Zatiaľ čo cieľom tejto smernice nie je priznať túto právomoc všetkým subjektom pre rovnaké zaobchádzanie vo všetkých členských štátoch, riešia sa ňou situácie, keď subjekty pre rovnaké zaobchádzanie majú takúto právomoc podľa vnútroštátnych pravidiel, a zameriava sa na zabezpečenie presadzovania záväzných rozhodnutí.

V prípade diskriminácie predstavuje vydávanie stanovísk a rozhodnutí prostriedok na ukončenie prípadu diskriminácie, ale aj príležitosť predchádzať ďalším podobným situáciám. Vždy, keď je to vhodné, sa od subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vyžaduje, aby do svojich stanovísk a rozhodnutí zahrnuli okrem osobitných opatrení na nápravu situácie preventívne opatrenia.

S cieľom podporiť vykonávanie stanovísk alebo rozhodnutí a prijímanie následných opatrení sa od členských štátov vyžaduje, aby zaviedli vhodné mechanizmy na prijímanie opatrení v nadväznosti na stanoviská, ako sú povinnosti týkajúce sa poskytovania spätnej väzby, a na výkon rozhodnutí.

Článok 9 – Súdny spor

V tomto článku sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie priznáva právomoc podávať žaloby s cieľom zabezpečiť súlad so zásadou rovnakého zaobchádzania stanovenou v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Na základe právomoci podávať žaloby môžu subjekty pre rovnaké zaobchádzanie konkrétne podporovať obeť pri získavaní prístupu k spravodlivosti, ale aj získať právny výklad pravidiel a dosiahnuť sociálnu zmenu prostredníctvom strategického súdneho sporu. V tomto ohľade je schopnosť konať vo vlastnom mene, vo verejnom záujme, pri neexistencii identifikovanej obeť a na podporu alebo v mene viacerých obetí obzvlášť dôležitá. A napokon možnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie predkladať súdom ústne alebo písomné výpovede (napr. *amicus curiae*) užitočne dopĺňa túto právomoc podávať žaloby, keďže je to pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie menej náročné na zdroje, ale stále im to umožňuje predkladať súdom odborné stanoviská.

Týmto ustanovením sa takisto zabezpečuje, aby právo subjektov pre rovnaké zaobchádzanie konať na súde rešpektovalo zásady spravodlivého procesu a rovnosti zbraní. Subjekt pre rovnaké zaobchádzanie nebude môcť v konaní predložiť dôkazy, ktoré mal údajný páchatel' alebo akákoľvek tretia strana zákonnú povinnosť poskytnúť v predchádzajúcich vyšetrovaniach toho istého prípadu. To neplatí, ak subjekt pre rovnaké zaobchádzanie koná ako účastník konania vo veci výkonu alebo súdneho preskúmania niektorého z jeho rozhodnutí alebo koná ako *amicus curiae*.

Článok 10 – Procesné záruky

Postupy stanovené v článkoch 6 až 9 sa musia riadiť primeranými procesnými zárukami pre zúčastnené fyzické a právnické osoby, pokiaľ ide o ich právo na obhajobu, dôvernosť a súdne preskúmanie. Členské štáty sú zodpovedné za vymedzenie takýchto záruk v súlade s vnútroštátnymi pravidlami.

Článok 11 – Prístup, prístupnosť a primerané úpravy

Aby bolo možné poskytnúť pomoc všetkým obeťam diskriminácie, je nevyhnutné, aby boli subjekty pre rovnaké zaobchádzanie prístupné pre všetkých ľudí bez prekážok a aby poskytovali sťažovateľom bezplatné služby na celom území členských štátov, a to aj vo vidieckych a vzdialených oblastiach. V tomto ustanovení sa okrem toho vyžaduje, aby boli všetky služby prístupné a takisto aby sa poskytovali primerané úpravy pre osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 12 – Spolupráca

Spolupráca s inými verejnými a súkromnými subjektmi je zásadná na podporu rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie, na podporu práce subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a koordináciu ich činnosti s činnosťou iných subjektov.

Článok 13 – Konzultácie

Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť, aby vláda a iné verejné orgány pravidelne konzultovali so subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie o verejných politikách zahŕňajúcich otázky rovnosti a nediskriminácie, a to vďaka prijímaniu včasných a transparentných postupov. Takisto sa v ňom subjektom v oblasti rovnosti poskytuje možnosť vydávať odporúčania o takýchto verejných politikách, čo je právomoc, ktorou subjekty v oblasti rovnosti disponujú od svojho zriadenia podľa práva EÚ. Toto ustanovenie teda prispieva k posilneniu ich úlohy ako verejných expertov v záležitostiach rovnakého zaobchádzania.

Článok 14 – Zber údajov a prístup k údajom o rovnosti

V tomto ustanovení sa uvádzajú i) povinnosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie zbierať údaje o ich vlastných činnostiach; ii) právomoc uskutočňovať prieskumy; iii) právomoc mať prístup k štatistikám zozbieraným inými verejnými alebo súkromnými orgánmi a spracúvať ich a iv)

možnosť koordinovať zber údajov o rovnosti od iných verejných alebo súkromných subjektov. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie tak prispievajú k zberu údajov o rovnosti, ktoré budú podkladom pre ich vlastné správy, monitorovaciu správu Komisie uvedenú v článku 16, a k poznatkom verejnosti v oblasti rovnakého zaobchádzania a diskriminácie v členských štátoch.

Okrem toho sa týmto ustanovením zabezpečuje, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli vydávať odporúčania o zbere údajov o rovnosti v členských štátoch. Zber údajov o rovnosti má zásadný význam pri zvyšovaní informovanosti a vnímateľnosti ľudí, vyčísl'ovanie diskriminácie, postupnom odhaľovaní trendov, preukazovaní existencie diskriminácie, hodnotení vykonávania právnych predpisov v oblasti rovnosti, preukazovaní potreby pozitívnych opatrení a podpore tvorby politík založenej na faktoch.

Článok 15 – Správy a strategické plánovanie

Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie pravidelne plánovali a uverejňovali správy o svojej práci a o situácii v oblasti rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie tým, že sprístupnia údaje o svojich vlastných činnostiach, o počte doručených sťažností podľa dôvodov a oblastí a o diskriminácii v členských štátoch vo všeobecnosti, podporia poznatky verejnosti o diskriminácii a o ich vlastnej práci.

Tieto poznatky im zas pomôžu pri prijímaní informovaných rozhodnutí o budúcej organizácii ich práce, prioritách v nadchádzajúcich rokoch a o tom, ako najlepšie pridelovať zdroje.

Článok 16 – Monitorovanie

Komisia podľa tohto ustanovenia vytvorí zoznam spoločných ukazovateľov na monitorovanie vykonávania tejto smernice a vypracuje správu o uplatňovaní. Pri príprave týchto ukazovateľov si môže Komisia vyžiadať poradenstvo od agentúry FRA a inštitútu EIGE. Zoznam ukazovateľov sa bude vzťahovať na zdroje, nezávislé fungovanie, činnosti a účinnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a akékoľvek zmeny ich mandátu, právomocí alebo štruktúry. Budú prebiehať konzultácie s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ, pričom sa zohľadnia ukazovatele vyvinuté sieťou Equinet.

V tomto článku sa zavádza aj požiadavka, aby členské štáty každých päť rokov oznámili Komisii všetky relevantné informácie týkajúce sa vykonávania smernice na základe uvedených ukazovateľov, čo umožní Komisii preskúmať vykonávanie smernice a vypracovať správu o jej vykonávaní.

Článok 17 – Minimálne požiadavky

Ide o štandardné ustanovenie o „zachovaní úrovne ochrany“, ktoré je relevantné pre členské štáty, ktoré prijali právne predpisy, v ktorých sa stanovuje vyššia úroveň ochrany než tá, ktorú zaručuje smernica, alebo ktoré ju môžu chcieť prijať. Stanovuje sa v ňom, že členské štáty by pri vykonávaní tejto smernice nemali znížiť podmienky, ktoré už sú zavedené pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.

Článok 18 – Spracovanie osobných údajov

Všetky osobné údaje, ktoré subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zozbierajú, aby mohli plniť svoje úlohy, napríklad pri riešení sťažností, by sa mali spracúvať v súlade so všeobecným

nariadením o ochrane údajov⁵⁹. V tomto článku sa stanovuje, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu zbierať osobné údaje, len ak je to potrebné na plnenie úlohy podľa tejto smernice. Vždy, keď subjekty pre rovnaké zaobchádzanie musia pri vykonávaní nejakej zo svojich úloh spracúvať citlivé osobné informácie, mali by sa prijať dodatočné záruky.

Článok 19 – Vypustenie súčasných ustanovení o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie

Týmto článkom sa menia smernice 2000/43/ES a 2004/113/ES s cieľom vypustiť existujúce ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie a spresňuje sa, že všetky odkazy na vypustené ustanovenia sa majú považovať za odkazy na túto smernicu.

Okrem toho sa v článku 21 uvádza dátum nadobudnutia účinnosti, aby sa predišlo akémukoľvek prerušeniu fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.

Článok 20 – Transpozícia

V tomto článku sa stanovuje maximálne obdobie, ktoré majú členské štáty k dispozícii na začlenenie smernice do vnútroštátneho práva a na oznámenie príslušných znení zákonov Komisii. Toto obdobie je stanovené na 18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Článok 21 – Nadobudnutie účinnosti

Ide o štandardné ustanovenie, v ktorom sa stanovuje, že smernica má nadobudnúť účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v úradnom vestníku. Toto ustanovenie takisto zabezpečuje, že súčasné ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie zostanú v platnosti dovtedy, kým sa nezačnú uplatňovať nové ustanovenia.

Článok 22 – Adresáti

Ide o štandardné ustanovenie o adresátoch, v ktorom sa ujasňuje, že smernica je určená členským štátom.

⁵⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

Návrh

SMERNICA RADY

o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb, a o vypustení článku 13 smernice 2000/43/ES a článku 12 smernice 2004/113/ES

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 19 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov³,

so zreteľom na stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov⁴,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V zmluvách a Charte základných práv Európskej únie sa právo na rovnosť a právo na nediskrimináciu uznávajú ako základné hodnoty Únie⁵, pričom Únia už prijala viaceré smernice o zákaze diskriminácie.
- (2) V zmysle článku 19 ods. 1 ZFEÚ môže Rada, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv a v rámci právomocí, ktorými je poverená Únia, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyselne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.
- (3) Účelom tejto smernice je stanoviť minimálne požiadavky na fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie s cieľom zvýšiť ich účinnosť a zaručiť ich nezávislosť, aby sa

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

³ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁴ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁵ Články 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“), články 8 a 10 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a články 21, 23 a 26 charty.

posilnilo uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá vyplýva zo smerníc Rady 79/7/EHS⁶, 2000/43/ES⁷, 2000/78/ES⁸ a 2004/113/ES⁹.

- (4) V smernici 79/7/EHS sa zakazuje diskriminácia na základe pohlavia vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením.
- (5) V smernici 2000/43/ES sa zakazuje diskriminácia na základe rasového alebo etnického pôvodu.
- (6) V smernici 2000/78/ES sa zakazuje diskriminácia v zamestnaní, povolani a v rámci odbornej prípravy na základe náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.
- (7) V smernici 2004/113/ES sa zakazuje diskriminácia na základe pohlavia v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu.
- (8) V smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES sa vyžaduje, aby členské štáty určili jeden alebo viaceré orgány na podporu rovnakého zaobchádzania vrátane analýzy, monitorovania a podpory rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami, bez diskriminácie z dôvodov, na ktoré sa vzťahujú príslušné smernice (ďalej len „subjekty pre rovnaké zaobchádzanie“). Od členských štátov sa v nich požaduje, aby zabezpečili, že právomoci týchto subjektov zahŕňajú poskytovanie nezávislej pomoci obetiam, vykonávanie nezávislých prieskumov týkajúcich sa diskriminácie, uverejňovanie nezávislých správ a vydávanie odporúčaní k akejkoľvek otázke, ktorá sa vzťahuje na takúto diskrimináciu.
- (9) V smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES¹⁰ a 2010/41/EÚ¹¹ sa okrem toho stanovuje, že sa majú určiť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie.
- (10) Všetky členské štáty zriadili subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v súlade so smernicami 2000/43/ES a 2004/113/ES. Zaviedol sa rôznorodý systém subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a objavili sa osvedčené postupy. Mnohé subjekty pre rovnaké zaobchádzanie však čelia výzvam, najmä pokiaľ ide o zdroje, nezávislosť a právomoci potrebné na vykonávanie svojich úloh¹².
- (11) V smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES sa ponecháva členským štátom široký priestor na voľné uváženie, pokiaľ ide o štruktúru a fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. V dôsledku toho vznikli medzi subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie, ktoré boli zriadené v jednotlivých členských štátoch, veľké rozdiely z hľadiska ich mandátov, právomocí, štruktúr, zdrojov a prevádzkového fungovania. To zase znamená, že ochrana pred diskrimináciou sa v jednotlivých členských štátoch líši.

⁶ Smernica Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 10.1.1979, s. 24).

⁷ Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22).

⁸ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16).

⁹ Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23).

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/41/EÚ zo 7. júla 2010 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby a o zrušení smernice Rady 86/613/EHS (Ú. v. EÚ L 180, 15.7.2010, s. 1).

¹² Podrobnú analýzu pozri v dokumente SWD(2021) 63 final s názvom Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie a vykonávanie odporúčania Komisie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie.

- (12) Hoci sa v smerniciach 79/7/EHS a 2000/78/ES nevyžaduje, aby členské štáty určili subjekty pre rovnaké zaobchádzanie na riešenie záležitostí, na ktoré sa uvedené smernice vzťahujú, takéto subjekty majú v týchto záležitostiach právomoc vo väčšine členských štátov, ak sa to vyžaduje podľa vnútroštátneho práva. Neplatí to však pre všetky členské štáty, čo vedie k rozdielnym úrovňam ochrany pred diskrimináciou v celej Únii, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahujú uvedené smernice.
- (13) S cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli účinne prispievať k presadzovaniu smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES podporou rovnakého zaobchádzania, predchádzaním diskriminácii a poskytovaním pomoci všetkým jednotlivcom a skupinám, ktoré sú diskriminované, pri získavaní prístupu k spravodlivosti v celej Únii, je potrebné prijať záväzné minimálne normy pre fungovanie týchto subjektov a rozšíriť ich mandát na záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS a 2000/78/ES. Tieto nové normy by mali vychádzať z poznatkov získaných pri uplatňovaní odporúčania Komisie 2018/951¹³, pričom nadviažu na niektoré z jeho ustanovení a v prípade potreby sa v nich stanovujú nové pravidlá. Mali by vychádzať aj z ďalších relevantných nástrojov, ako je všeobecné politické odporúčanie č. 2¹⁴ o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie, ktoré prijala Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI), a z parížskych zásad¹⁵, ktoré prijala Organizácia Spojených národov a ktoré sú uplatniteľné na národné inštitúcie pre ľudské práva.
- (14) Tie isté záväzné minimálne normy pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 2006/54/ES a 2010/41/EÚ, sa stanovujú v smernici (EÚ) .../... [o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnosti príležitostí pre ženy a mužov v otázkach zamestnania a povolania a o vypustení článku 20 smernice 2006/54/ES a článku 11 smernice 2010/41/EÚ]¹⁶.
- (15) Táto smernica by sa mala uplatňovať na činnosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Tieto normy by sa mali týkať len fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a nemala by sa nimi rozširovať vecná ani osobná pôsobnosť uvedených smerníc.
- (16) Pri podpore rovnakého zaobchádzania, predchádzaní diskriminácii a pomoci obetiam diskriminácie by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali venovať osobitnú pozornosť diskriminácii založenej na viacerých dôvodoch, ktoré sú chránené smernicami 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.
- (17) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu účinne zohrávať svoju úlohu, len ak môžu konať úplne nezávisle bez toho, aby sa na ne vyvíjal vonkajší tlak. Členské štáty by mali na tento účel zohľadniť viaceré kritériá, ktoré prispievajú k nezávislosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by nemali byť zriadené ako súčasť ministerstva alebo subjektu, ktorý prijíma pokyny priamo od vlády. Každý zamestnanec alebo osoba vykonávajúca vedúcu funkciu – napríklad ako člen riadiacej rady subjektu pre rovnaké zaobchádzanie, vedúci subjektu pre rovnaké

¹³ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/951 z 22. júna 2018 o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie (Ú. v. EÚ L 167, 4.7.2018, s. 28).

¹⁴ ECRI, Všeobecné politické odporúčanie č. 2 (revidované) o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie na boj proti rasizmu a intolerancii na národnej úrovni, prijaté 13. júna 1997 a revidované 7. decembra 2017.

¹⁵ Zásady týkajúce sa postavenia vnútroštátnych inštitúcií na podporu a ochranu ľudských práv prijaté rezolúciou Valného zhromaždenia OSN č. 48/134 z 20. decembra 1993.

¹⁶ COM(2022) 688.

zaobchádzanie, ich zástupca alebo dočasný zástupca – by mali byť nezávislí, kvalifikovaní na svoju pozíciu a vybraní prostredníctvom transparentného postupu. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali byť schopné riadiť svoj rozpočet a zdroje, a to aj prostredníctvom výberu a riadenia svojich zamestnancov, a byť schopné stanoviť si vlastné priority.

- (18) S cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli vykonávať všetky svoje právomoci a plniť si všetky úlohy, by členské štáty mali zaistiť, aby vnútorná štruktúra subjektov pre rovnaké zaobchádzanie umožňovala nezávislé vykonávanie ich rôznych právomocí. Osobitná pozornosť by sa mala venovať situáciám, keď sa od orgánov vyžaduje, aby boli nestranné a aby obetiam poskytovali podporu. Je to obzvlášť dôležité, keď subjekt pre rovnaké zaobchádzanie disponuje záväznými rozhodovacími právomocami, čo si vyžaduje nestrannosť, alebo je súčasťou subjektu s viacerými mandátmi a v rámci iného mandátu sa vyžaduje nestrannosť. Vnútorná štruktúra, ktorou sa zabezpečuje prísne oddelenie príslušných právomocí a úloh, by mala zaručovať, že ich subjekt pre rovnaké zaobchádzanie môže účinne vykonávať.
- (19) Nedostatok primeraných zdrojov predstavuje kľúčový problém, ktorý obmedzuje schopnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie náležite plniť svoje úlohy. Členské štáty by mali preto zabezpečiť, aby sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie poskytli dostatočné finančné prostriedky, aby mohli prijímať kvalifikovaných zamestnancov a mali vhodné priestory a infraštruktúru na účinné vykonávanie svojich jednotlivých úloh v primeranom čase a v lehote stanovenej vo vnútroštátnom práve. Ich rozpočtové prostriedky by mali byť stabilné s výnimkou prípadu rozšírenia právomocí, plánované na viacročnom základe a mali by im umožňovať znášať ťažko predvídateľné náklady, ako sú náklady súvisiace so súdnym sporom. S cieľom zabezpečiť, aby sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie poskytli dostatočné zdroje, by sa ich rozpočtu napríklad nemali dotknúť škrtky, ktoré sú výrazne vyššie než priemerné škrtky v iných verejných subjektoch; podobne by ich ročný rast mal byť viazaný aspoň na priemerný nárast finančných prostriedkov v iných subjektoch. Ak sa rozšíria úlohy a mandát subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, zdroje by sa mali úmerne zvýšiť.
- (20) Automatizované systémy vrátane umelej inteligencie predstavujú užitočný nástroj na identifikáciu vzorcov diskriminácie, ale riziko predstavuje aj algoritmická diskriminácia. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by preto mali mať prístup ku kvalifikovaným zamestnancom alebo službám, byť schopné na jednej strane využívať na svoju prácu automatizované systémy a na strane druhej posudzovať ich vzhľadom na ich súlad s pravidlami nediskriminácie. Osobitná pozornosť by sa mala venovať vybaveniu subjektov pre rovnaké zaobchádzanie primeranými digitálnymi zdrojmi či už priamo, alebo prostredníctvom využitia subdodávateľov.
- (21) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zohrávajú spolu s inými aktérmi kľúčovú úlohu pri predchádzaní diskriminácii a podpore rovnosti. S cieľom riešiť štrukturálne aspekty diskriminácie a prispievať k sociálnej zmene by mali podporovať povinnosti v oblasti rovnosti, osvedčené postupy, pozitívne konanie a uplatňovanie hľadiska rovnosti medzi verejnými a súkromnými subjektmi a takisto im poskytovať relevantnú odbornú prípravu, informácie, poradenstvo, usmernenia a podporu. Mali by komunikovať s verejnými a so súkromnými subjektmi a skupinami, ktoré sú ohrozené diskrimináciou, a zapájať sa do verejnej diskusie s cieľom bojovať proti stereotypom a zvyšovať informovanosť o rozmanitosti a jej prínosoch, čo je kľúčový pilier stratégií Únie pre rovnosť.

- (22) Okrem prevencie je ústrednou úlohou subjektov pre rovnaké zaobchádzanie poskytovanie pomoci obetiam diskriminácie. Táto pomoc by vždy mala zahŕňať poskytovanie kľúčových informácií sťažovateľom a predbežné posúdenie ich sťažnosti na základe prvotných informácií získaných od strán na dobrovoľnom základe. Členské štáty by mali byť zodpovedné za vymedzenie podmienok, za ktorých by subjekt pre rovnaké zaobchádzanie vydával toto posúdenie, ako je časový rámec postupu alebo procesné záruky proti opakovaným alebo neprimeraným sťažnostiam.
- (23) Aby sa zabezpečila schopnosť všetkých obetí podávať sťažnosti, malo by byť možné podávať ich rôznymi spôsobmi. Členské štáty by mali okrem toho náležite zohľadniť odporúčanie Komisie 2018/951, podľa ktorého by sťažnosti malo byť možné podávať v jazyku podľa výberu sťažovateľa, ktorý sa bežne používa v členskom štáte, v ktorom sa subjekt pre rovnaké zaobchádzanie nachádza. S cieľom riešiť príčiny nedostatočného nahlasovania, konkrétne strach z odvetných opatrení, a bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2019/1937 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie¹⁷, by sa svedkom a oznamovateľom, a pokiaľ možno sťažovateľom, mala zabezpečiť dôvernosť.
- (24) Členské štáty by v záujme poskytnutia možnosti rýchleho, dostupného mimosúdneho riešenia sporov mali stanoviť, že strany môžu dosiahnuť urovnanie sporu formou zmiernu prostredníctvom subjektu pre rovnaké zaobchádzanie alebo iného existujúceho špecializovaného subjektu. Mali by vymedziť podmienky postupu urovnania sporu formou zmiernu v súlade s vnútroštátnym právom.
- (25) Ak majú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie podozrenie z možného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá je stanovená smernicami 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES alebo 2004/113/ES, mali by byť schopné prijať ďalšie kroky na základe sťažnosti alebo z vlastnej iniciatívy.
- (26) Pri určovaní, či došlo k diskriminácii, majú kľúčový význam dôkazy, ktorými však často disponuje údajný páchateľ. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by preto mali byť schopné získať prístup k potrebným informáciám na preukázanie diskriminácie a spolupracovať s príslušnými verejnými službami – ako sú inšpektoráty práce alebo inšpektoráty vzdelávania. Členské štáty by mali stanoviť vhodný rámec na výkon tejto právomoci v súlade s vnútroštátnymi pravidlami a postupmi.
- (27) Na základe dôkazov získaných buď dobrovoľne, alebo prostredníctvom vyšetrovania by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali poskytnúť sťažovateľovi a údajnému páchateľovi svoje posúdenie. Právnu hodnotu tohto posúdenia, t. j. či pôjde o nezáväznú stanovisku alebo záväznú vykonateľné rozhodnutie, by mali stanoviť členské štáty. V oboch by sa mali stanoviť dôvody posúdenia a mali by v prípade potreby zahŕňať opatrenia na nápravu akéhokoľvek zisteného porušenia a na zamedzenie ďalším prípadom diskriminácie. Na zabezpečenie účinnosti práce subjektov pre rovnaké zaobchádzanie by členské štáty mali prijať primerané opatrenia v nadväznosti na stanoviská a na výkon rozhodnutí.
- (28) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by na podporu svojej práce a právnych predpisov v oblasti rovnosti mali byť schopné uverejňovať súhrn svojich stanovísk a rozhodnutí bez zverejnenia osobných údajov.
- (29) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali mať právo vystupovať v súdnych konaniach vo veciach občianskeho alebo správneho práva s cieľom prispieť

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

k zaručeniu rešpektovania zásady rovnakého zaobchádzania stanovenej v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Zatiaľ čo tieto súdne konania by mali podliehať vnútroštátnemu procesnému právu, a to aj vnútroštátnym pravidlám týkajúcim sa prípustnosti žalôb, takéto pravidlá, a najmä akúkoľvek podmienku oprávneného záujmu, nemožno uplatňovať spôsobom, ktorý by narušil účinnosť práva subjektov pre rovnaké zaobchádzanie konať. Vyšetrovacie a rozhodovacie právomoci a právo vystupovať v súdnych konaniach, ktoré táto smernica udeľuje orgánom pre rovnaké zaobchádzanie, uľahčia praktické vykonávanie súčasných ustanovení smerníc 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES o dôkaznom bremene a ochrane práv. Za podmienok stanovených v tejto smernici budú môcť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zistiť skutočnosti, „z ktorých možno dôvodne usudzovať, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii“, čím splnia podmienky stanovené v článku 8 smernice 2000/43/ES, článku 10 smernice 2000/78/ES a článku 9 smernice 2004/113/ES. Ich podpora preto uľahčí obetiam prístup k spravodlivosti.

- (30) Právne postavenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie im umožňuje konať v mene alebo na podporu obetí, čím sa týmto obetiam umožňuje získať prístup k spravodlivosti aj v prípadoch, keď ich často odrádzajú procesné a finančné prekážky alebo strach z viktimizácie. Právne postavenie okrem toho umožňuje subjektom pre rovnaké zaobchádzanie strategicky si vyberať prípady, ktoré sa rozhodnú predložiť vnútroštátnym súdom, a prispievať k riadnemu výkladu a uplatňovaniu právnych predpisov v oblasti rovnakého zaobchádzania.
- (31) Boj proti niektorým prípadom diskriminácie je zložitý, pretože neexistuje žiadny sťažovateľ, ktorý by prípad sám predložil. Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci C-54/07 (Feryn)¹⁸, ktorý predložil subjekt pre rovnaké zaobchádzanie vo vlastnom mene, rozhodol, že diskrimináciu možno konštatovať aj v prípade neexistencie identifikovanej obeť. V záujme ochrany verejného záujmu je preto dôležité, aby mohli subjekty pre rovnaké zaobchádzanie konať vo vlastnom mene.
- (32) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by okrem toho mali byť schopné predkladať súdom ústne alebo písomné výpovede (napr. *amicus curiae*) ako jednoduchší spôsob podpory prípadov svojimi odbornými stanoviskami.
- (33) Právo subjektov pre rovnaké zaobchádzanie konať na súde musí rešpektovať zásady spravodlivého procesu a rovnosti zbraní. Preto s výnimkou prípadov, keď subjekt pre rovnaké zaobchádzanie koná ako účastník konania vo veci výkonu alebo súdneho preskúmania niektorého z jeho rozhodnutí alebo koná ako *amicus curiae*, by subjekt pre rovnaké zaobchádzanie nemal mať možnosť predložiť v súdnom konaní dôkazy získané prostredníctvom predchádzajúcich vyšetrovaní tej istej veci, ktoré mal údajný páchatel' alebo akákoľvek tretia strana zákonnú povinnosť poskytnúť.
- (34) S cieľom zabezpečiť rešpektovanie individuálnych práv by členské štáty mali vymedziť právomoci subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vhodnými procesnými zárukami, čím sa zaručí primeraná ochrana kľúčových zásad, ako je právo na obhajobu, právo na súdne preskúmanie a právo na zachovanie dôvernosti.
- (35) Ustanoveniami o práve subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vystupovať v súdnych konaniach nie sú dotknuté práva priznané smernicami 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES obetiam a združeniam, organizáciám a iným právnym subjektom, ktoré presadzujú práva obetí a ktoré majú v súlade s kritériami stanovenými v ich vnútroštátnom práve oprávnený záujem na zabezpečení dodržiavania týchto smerníc.

¹⁸ Rozsudok z 10. júla 2008 vo veci Feryn (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

- (36) Účinnosť práce subjektov pre rovnaké zaobchádzanie závisí aj od toho, či sa skupinám ohrozeným diskrimináciou poskytne úplný prístup k ich službám. V prieskume, ktorý uskutočnila Agentúra Európskej únie pre základné práva¹⁹, 71 % príslušníkov etnických či prisťahovaleckých menšinových skupín uviedlo, že nevie o žiadnej organizácii, ktorá by obetiam diskriminácie poskytovala podporu alebo poradenstvo. Kľúčový krok k podpore tohto prístupu spočíva v tom, že členské štáty zabezpečia, aby ľudia poznali svoje práva a vedeli o existencii subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a službách, ktoré poskytujú. Je to obzvlášť dôležité v prípade znevýhodnených skupín a skupín, ktoré môžu mať sťažený prístup k týmto informáciám, napríklad z dôvodu ich ekonomického postavenia, zdravotného postihnutia, gramotnosti alebo nedostatočného prístupu k online nástrojom.
- (37) Pre všetkých by sa mal zaručiť rovnaký prístup k službám a publikáciám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Na tento účel by sa mali identifikovať a riešiť potenciálne prekážky v prístupe k službám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Služby by mali byť pre sťažovateľov bezplatné. Členské štáty by okrem toho mali zabezpečiť dostupnosť služieb subjektov pre rovnaké zaobchádzanie pre všetky potenciálne obeť na celom svojom území, napríklad prostredníctvom zriadenia miestnych kancelárií vrátane mobilných kancelárií, organizovania miestnych kampaní alebo spolupráce s miestnymi zástupcami alebo organizáciami občianskej spoločnosti.
- (38) Únia a všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím²⁰ (UNCPRD), ktorý zahŕňa povinnosť zakázať diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a zaručiť osobám so zdravotným postihnutím rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov. Táto smernica by sa mala vykladať spôsobom, ktorý je v súlade s UNCPRD. S cieľom zaručiť rovnakú a účinnú právnu ochranu a prístup ku všetkým službám a činnostiam subjektov pre rovnaké zaobchádzanie pre osoby so zdravotným postihnutím je potrebné zabezpečiť prístupnosť v súlade s požiadavkami stanovenými v smernici (EÚ) 2019/882, ako aj primerané úpravy. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali zabezpečiť fyzickú a digitálnu²¹ prístupnosť tým, že zabráňujú prekážkam, ktorým môžu osoby so zdravotným postihnutím čeliť pri získavaní prístupu k ich službám a informáciám, a odstraňujú ich, a poskytovať primerané úpravy, pričom vykonávajú potrebné a primerané úpravy a prispôbenia, ak je to v konkrétnom prípade potrebné.
- (39) Možnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie trvalo a pravidelne sa koordinovať a spolupracovať na rôznej úrovni má zásadný význam pre vzájomné učenie, súdržnosť a jednotnosť a môže prispieť k rozšíreniu dosahu a vplyvu ich práce. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali spolupracovať najmä s inými subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie v tom istom členskom štáte a v iných členských štátoch – a to aj v rámci európskej siete vnútroštátnych orgánov pre otázky rovnosti (Equinet) – a s verejnými a so súkromnými subjektmi na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, na úrovni Únie a medzinárodnej úrovni, akými sú organizácie občianskej spoločnosti, orgány pre ochranu údajov, odborové zväzy, inšpektoráty práce a vzdelávania, orgány presadzovania práva, agentúry na vnútroštátnej úrovni zodpovedné za ochranu ľudských práv, orgány riadiace finančné prostriedky Únie, národné kontaktné miesta pre otázky Rómov, spotrebiteľské organizácie, ako aj

¹⁹ Prieskum agentúry FRA EU-MIDIS II.

²⁰ Ú. v. EÚ L 23, 27.1.2010, s. 37.

²¹ Pozri smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 z 26. októbra 2016 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora (Ú. v. EÚ L 327, 2.12.2016, s. 1 – 15) a súvisiace vykonávacie rozhodnutie.

s vnútroštátnymi nezávislými mechanizmami na presadzovanie, ochranu a monitorovanie UNCPRD. Takáto spolupráca by nemala zahŕňať výmenu osobných údajov (t. j. údajov o rovnosti vo forme, na základe ktorej možno identifikovať jednotlivcov).

- (40) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nemôžu zohrávať svoju úlohu ako experti v oblasti rovnakého zaobchádzania v plnej miere, ak sa s nimi dostatočne včas nekonzultuje počas procesu tvorby politiky v záležitostiach týkajúcich sa práv a povinností, ktoré vyplývajú zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Členské štáty by preto mali zaviesť transparentné postupy na zabezpečenie tejto včasnej konzultácie. Mali by subjektom pre rovnaké zaobchádzanie zároveň umožniť vydávať odporúčania a uverejňovať ich.
- (41) Údaje o rovnosti majú zásadný význam pri zvyšovaní informovanosti a vnímavosti ľudí, vyčísl'ovaní diskriminácie, postupnom odhaľovaní trendov, preukazovaní existencie diskriminácie, hodnotení vykonávania právnych predpisov v oblasti rovnosti, preukazovaní potreby pozitívnych opatrení a podpore tvorby politik založenej na faktoch²². Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie majú dôležitú úlohu pri prispievaní k vývoju relevantných údajov o rovnosti na tieto účely napríklad tým, že organizujú pravidelné okrúhle stoly združujúce všetky príslušné subjekty. Okrem toho by mali zbierať a analyzovať údaje o svojich vlastných činnostiach alebo uskutočňovať prieskumy a mali by mať prístup k štatistickým informáciám zozbieraným inými verejnými alebo súkromnými subjektmi – ako sú vnútroštátne štatistické úrady, vnútroštátne súdy, inšpektoráty práce a vzdelávania, odborové zväzy alebo organizácie občianskej spoločnosti – týkajúcim sa záležitostí, ktoré sú im zverené podľa smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, a tieto informácie využívať. Tieto štatistické informácie by nemali obsahovať žiadne osobné údaje.
- (42) Okrem uverejňovania výročnej správy o svojich činnostiach by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali pravidelne uverejňovať správu, v ktorej uvedú celkové posúdenie situácie, pokiaľ ide o diskrimináciu v členských štátoch, na ktorú sa vzťahuje ich mandát. V tejto správe by sa mali poskytnúť informácie pre verejné a súkromné subjekty a mala by slúžiť ako návod na určenie priorít subjektov pre rovnaké zaobchádzanie do budúcnosti. Správy by nemali obsahovať žiadne osobné údaje.
- (43) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by na určenie svojej vízie do budúcnosti a identifikáciu cieľov a zámerov svojej organizácie mali prijať viacročný program. To by im malo umožniť zabezpečiť súdržnosť ich rôznych oblastí práce v priebehu času a riešiť systémové otázky diskriminácie, na ktoré sa vzťahuje ich mandát, ako súčasť dlhodobého akčného plánu.
- (44) Na posúdenie účinnosti tejto smernice je potrebné vytvoriť mechanizmus na monitorovanie jej uplatňovania a okrem monitorovania súladu posúdiť jej praktické účinky. Komisia by mala byť zodpovedná za toto monitorovanie a pravidelne vypracúvať správu o uplatňovaní. V záujme zabezpečenia jednotných podmienok pre vykonávanie povinností členských štátov týkajúcich sa podávania správ podľa článku 16 ods. 2, pokiaľ ide o praktické účinky tejto smernice, by sa Komisii mali udeliť vykonávacie právomoci, aby stanovila zoznam príslušných ukazovateľov, na

²² Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní smernice Rady 2000/43/ES, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod („smernica o rasovej rovnosti“), a smernice Rady 2000/78/ES, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolanií („smernica o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní“) [SWD(2021) 63 final].

základe ktorých by sa mali zbierať údaje. Toto monitorovanie by nemalo zahŕňať spracúvanie osobných údajov.

- (45) Touto smernicou sa stanovujú minimálne požiadavky, a tým sa členským štátom dáva možnosť zaviesť alebo zachovať výhodnejšie ustanovenia. Vykonávanie tejto smernice nesmie slúžiť na to, aby ospravedlnila akýkoľvek krok smerom späť, pokiaľ ide o situáciu, ktorá v danom členskom štáte už prevláda.
- (46) Táto smernica nadväzuje na pravidlá stanovené v smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES zavedením prísnejších noriem pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Predchádzajúce ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie uvedené v článku 13 smernice 2000/43/ES a v článku 12 smernice 2004/113/ES by sa preto mali vypustiť.
- (47) Cieľom tejto smernice je zabezpečiť fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie v súlade s minimálnymi normami na účely zvýšenia ich účinnosti a zaručenia ich nezávislosti, aby sa posilnilo uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania. Keďže cieľ tejto smernice nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, a preto by sa mal dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica, ktorá sa obmedzuje na stanovenie minimálnych noriem, neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (48) Akékoľvek spracúvanie osobných údajov subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie podľa tejto smernice by sa malo vykonávať v úplnom súlade s nariadením (EÚ) 2016/679. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie jasne stanovené v právnych predpisoch v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) 2016/679 v spojení s článkom 6 ods. 2 a 3 tohto nariadenia. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali spracúvať osobné údaje len v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na plnenie ich úloh podľa tejto smernice, ktorej cieľom je presadzovať základné práva a povinnosti vyplývajúce zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Osobám, ktorých osobné údaje sa spracúvajú, by sa mali poskytnúť informácie o ich právach ako dotknutých osôb, a to aj o prostriedkoch nápravy, ktoré majú k dispozícii na vnútroštátnej úrovni.
- (49) V prípade, že si plnenie úloh subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vyžaduje spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov, najmä údajov o rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí alebo sexuálnej orientácii, by členské štáty takisto mali zaistiť, aby sa vo vnútroštátnom práve rešpektovala podstata práva na ochranu údajov a stanovovali sa v ňom primerané a konkrétne opatrenia na zabezpečenie základných práv a záujmov dotknutej osoby v súlade s článkom 9 ods. 2 písm. g) nariadenia (EÚ) 2016/679. Takéto záruky by mali zahŕňať napríklad vnútorné politiky a opatrenia s cieľom zabezpečiť minimalizáciu údajov, a to aj prostredníctvom anonymizácie osobných údajov, ak je to možné, uplatňovanie pseudonymizácie a šifrovania osobných údajov; predchádzanie neoprávnenému prístupu k osobným údajom a ich prenosu a zabezpečiť, aby sa osobné údaje spracúvali najviac dovtedy, kým je to potrebné na účely, na ktoré sa spracúvajú.
- (50) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa uskutočnili konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal stanovisko [dátum].

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Účel, predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú minimálne požiadavky na fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie s cieľom zvýšiť ich účinnosť a zaručiť ich nezávislosť, aby sa posilnilo uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá vyplýva zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.
2. Povinnosti uložené členským štátom a úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie podľa tejto smernice sa vzťahujú na práva a povinnosti, ktoré vyplývajú zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Článok 2

Určenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie

Členské štáty určia jeden alebo viaceré subjekty (ďalej len „subjekty pre rovnaké zaobchádzanie“), ktoré vykonávajú právomoci stanovené v tejto smernici.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu byť súčasťou agentúr poverených obhajobou ľudských práv alebo ochranou práv jednotlivcov na vnútroštátnej úrovni.

Článok 3

Nezávislosť

1. Členské štáty prijímú opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli pri plnení svojich úloh a vykonávaní svojich právomocí nezávislé a nepodliehali vonkajšiemu vplyvu, a to najmä pokiaľ ide o ich právnu štruktúru, zodpovednosť, rozpočet, obsadzovanie pracovných miest a organizačné záležitosti.
2. Členské štáty stanovujú transparentné pravidlá a záruky týkajúce sa výberu, vymenovania, odvolania a potenciálneho konfliktu záujmov zamestnancov subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, najmä osôb vykonávajúcich vedúcu funkciu, aby sa zabezpečila právomoc a nezávislosť týchto subjektov.
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa zaviedli primerané záruky, predovšetkým vo vnútornej štruktúre subjektov pre rovnaké zaobchádzanie s cieľom zaručiť nezávislý výkon ich právomocí, najmä ak si niektoré z nich vyžadujú nestrannosť a iné sa zameriavajú na podporu obetí.
4. Členské štáty zabezpečia, aby sa zaviedli primerané záruky vo vnútornej štruktúre subjektov s viacerými mandátmi s cieľom zaručiť autonómny výkon mandátu v oblasti rovnosti.

Článok 4

Zdroje

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa každému subjektu pre rovnaké zaobchádzanie poskytli ľudské, technické a finančné zdroje potrebné na účinné plnenie všetkých jeho úloh a výkon všetkých jeho právomocí, pokiaľ ide o všetky dôvody a všetky oblasti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, a to aj v prípade rozšírenia právomocí, zvýšeného počtu žiadostí, nákladov na súdne spory a používania automatizovaných systémov.
2. Ak sú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie súčasťou subjektu, ktorý je zodpovedný za viaceré mandáty, odsek 1 sa uplatňuje osobitne na mandát v oblasti rovnosti a zamestnancov a systémy, ktoré ho podporujú.

Článok 5

Prevenca, podpora a zvyšovanie informovanosti

Členské štáty:

- a) prijímú stratégiu na zvyšovanie informovanosti širokej verejnosti na celom svojom území s osobitným zameraním na jednotlivcov a skupiny ohrozené diskrimináciou, pokiaľ ide o práva podľa smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES a existenciu subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a ich služby;
- b) zabezpečia, aby sa subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zapájali do predchádzania diskriminácii a podpory rovnakého zaobchádzania, a prijímú stratégiu, v ktorej zafinujú, akým spôsobom sa zapoja do verejného dialógu, budú komunikovať s jednotlivcami a skupinami ohrozenými diskrimináciou, poskytovať odbornú prípravu a usmernenia a akým spôsobom budú podporovať povinnosti v oblasti rovnosti, uplatňovanie hľadiska rovnosti a pozitívne konanie medzi verejnými a súkromnými subjektmi.

Členské štáty pritom zohľadnia najvhodnejšie komunikačné nástroje a formáty pre každú cieľovú skupinu. Osobitnú pozornosť venujú znevýhodneným skupinám, ktoré môžu mať sťažený prístup k informáciám, napríklad z dôvodu ich ekonomického postavenia, veku, zdravotného postihnutia, gramotnosti, štátnej príslušnosti, pobytového statusu alebo nedostatočného prístupu k online nástrojom.

Článok 6

Pomoc obetiam

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli schopné poskytovať pomoc obetiam, ako sa uvádza v odsekoch 2 až 4.
2. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie musia byť schopné prijímať sťažnosti týkajúce sa diskriminácie ústne, písomne a online.
3. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie poskytujú pomoc obetiam tak, že im najprv poskytnú informácie o právnom rámci, ako aj poradenstvo zamerané na ich osobitnú situáciu, o službách poskytovaných subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie

a súvisiacich procesných aspektoch, ako aj o dostupných prostriedkoch nápravy vrátane možnosti predložiť prípad súdu.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie okrem toho obetiam poskytujú informácie o uplatniteľných pravidlách dôvernosti, o ochrane osobných údajov a o možnostiach získania psychologickéj podpory alebo iných druhov vhodnej podpory od iných subjektov alebo organizácií.

4. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie vydávajú predbežné posúdenie sťažnosti na základe informácií, ktoré dobrovoľne predložili zúčastnené strany. Členské štáty vymedzia presné podmienky, za ktorých subjekt pre rovnaké zaobchádzanie vydá takéto predbežné posúdenie.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie informujú sťažovateľov o svojom predbežnom posúdení a o tom, či ich sťažnosť uzavrie alebo či existujú dôvody na ďalšie konanie, a to aj využitím postupov stanovených v článkoch 7, 8 a 9.

Článok 7

Urovanie sporu formou zmieru

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie musia byť schopné umožniť stranám dosiahnuť urovanie sporu formou zmieru. Tento postup podlieha súhlasu strán a môže ho viesť samotný subjekt pre rovnaké zaobchádzanie alebo iný existujúci špecializovaný subjekt, pričom v takomto prípade môže subjekt pre rovnaké zaobchádzanie predložiť tomuto subjektu pripomienky. Účasť na takomto postupe nebráni stranám vo výkone ich práva na prístup k súdu.

Článok 8

Stanoviská a rozhodnutia

1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, keď sa na základe sťažnosti alebo z vlastnej iniciatívy subjekty pre rovnaké zaobchádzanie domnievajú, že došlo alebo mohlo dôjsť k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania stanovenej v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES alebo 2004/113/ES, boli tieto subjekty oprávnené prípad ďalej vyšetrovať.
2. Členské štáty stanovujú rámec, ktorým sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie umožní zisťovať skutočnosti.
Konkrétne sa týmto rámcom subjektom pre rovnaké zaobchádzanie poskytne účinné právo na prístup k informáciám, čo je potrebné na stanovenie toho, či došlo k diskriminácii. Takisto sa v ňom na tento účel stanovujú pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie primerané mechanizmy na spoluprácu s príslušnými verejnými subjektmi.
3. Členské štáty môžu tiež stanoviť, že údajný páchatel' a akákoľvek tretia strana majú zákonnú povinnosť poskytnúť akékoľvek informácie a dokumenty požadované subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie.
4. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie písomne zaznamenávali svoje posúdenie prípadu vrátane zistenia skutkového stavu a odôvodneného záveru o existencii diskriminácie. Členské štáty určujú, či tak urobia prostredníctvom nezáväzných stanovísk alebo prostredníctvom záväzných vykonateľných rozhodnutí.

Stanoviská a rozhodnutia zahŕňajú v prípade potreby konkrétne opatrenia na nápravu akéhokoľvek zisteného porušenia a predchádzanie ďalším prípadom diskriminácie. Členské štáty zavedú primerané mechanizmy na prijímanie opatrení v nadväznosti na stanoviská, ako sú povinnosti týkajúce sa poskytovania spätnej väzby, a na výkon rozhodnutí.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie uverejňujú zhrnutia svojich stanovísk a rozhodnutí bez zverejnenia osobných údajov.

Článok 9

Súdny spor

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali právo vystupovať súdnych konaniach vo veciach správneho a občianskeho práva v súvislosti s vykonávaním zásady rovnakého zaobchádzania stanovenej v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES v súlade s odsekmi 2 až 5 a bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá týkajúce sa prípustnosti žalôb.
2. Právo vystupovať v súdnych konaniach zahŕňa:
 - a) právo subjektu pre rovnaké zaobchádzanie byť účastníkom konania o výkone rozhodnutia alebo súdneho preskúmania rozhodnutia prijatého podľa článku 8 ods. 4;
 - b) právo subjektu pre rovnaké zaobchádzanie predkladať súdu pripomienky ako *amicus curiae*;
 - c) právo subjektu pre rovnaké zaobchádzanie začať konanie v mene alebo na podporu jednej alebo viacerých obetí alebo byť jeho účastníkom; v tomto prípade je potrebný súhlas obetí.
3. Členské štáty zabezpečia, aby subjekt pre rovnaké zaobchádzanie mohol začať súdne konanie vo vlastnom mene, najmä s cieľom riešiť štrukturálnu a systematickú diskrimináciu v prípadoch, ktoré si subjekt pre rovnaké zaobchádzanie vyberie z dôvodu ich početnosti, závažnosti alebo potreby právneho objasnenia.
4. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nepredkladali v súdnom konaní dôkazy, ktoré získali pri výkone právomocí stanovených v článku 8 ods. 3, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 2 písm. a) a b).
5. Členské štáty zabezpečia, aby sa počas prebiehajúceho súdneho konania v rovnakej veci nezačalo žiadne vyšetrovanie podľa článku 8 ods. 2 až 4 resp. aby sa žiadnym vyšetrovaním nepokračovalo.

Článok 10

Procesné záruky

Členské štáty zabezpečia, aby sa v rámci postupov uvedených v článkoch 6, 7, 8 a 9 náležite chránilo právo zúčastnených fyzických a právnických osôb na obhajobu. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zaručili svedkom a oznamovateľom, a pokiaľ možno aj sťažovateľom, dôvernosť.

Rozhodnutia uvedené v článku 8 ods. 4 podliehajú súdnemu preskúmaniu v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 11

Prístup, prístupnosť a primerané úpravy

1. Členské štáty zaručia, aby mali všetci rovnaký prístup k službám a publikáciám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a zabezpečia, aby pri podávaní sťažností neexistovali žiadne prekážky.
2. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie poskytovali všetky svoje služby sťažovateľom bezplatne na celom ich území, a to aj vo vidieckych a vzdialených oblastiach.
3. Členské štáty zabezpečia prístupnosť a poskytnú primerané úpravy pre osoby so zdravotným postihnutím, aby sa im zaručil rovnaký prístup ku všetkým službám a činnostiam subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, a to aj k pomoci obetiam, vybaveniu sťažností, mechanizmom urovnania sporu formou zmieru, informáciám a publikáciám, ako aj k činnostiam v oblasti prevencie, podpory a zvyšovania informovanosti.

Článok 12

Spolupráca

Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali zavedené primerané mechanizmy na spoluprácu v rámci ich príslušných oblastí právomoci s inými subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie v tom istom členskom štáte a s príslušnými verejnými a súkromnými subjektmi vrátane organizácií občianskej spoločnosti na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako aj v iných členských štátoch a na úrovni Únie a medzinárodnej úrovni.

Článok 13

Konzultácie

Členské štáty zavedú transparentné postupy s cieľom zabezpečiť, aby vláda a iné verejné orgány včas konzultovali so subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie o právnych predpisoch, politike, postupe, programoch a praktikách v súvislosti s právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali právo vydávať odporúčania o týchto záležitostiach, uverejňovať ich a vyžadovať spätnú väzbu od príslušných orgánov.

Článok 14

Zber údajov a prístup k údajom o rovnosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zbierali údaje o svojich činnostiach na účely vypracovania správ uvedených v článku 15 písm. b) a c).

Zozbierané údaje sa rozčlenia podľa dôvodov a oblastí, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, a podľa ukazovateľov uvedených v článku 16. Zozbierané osobné údaje sa anonymizujú, a ak to nie je možné, pseudonymizujú.

2. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli mať prístup k štatistikám týkajúcim sa práv a povinností vyplývajúcich zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, ktoré zozbierali verejné a súkromné subjekty vrátane verejných orgánov, odborových zväzov, spoločností a organizácií občianskej spoločnosti, ak takéto štatistiky považujú za potrebné na celkové posúdenie situácie, pokiaľ ide o diskrimináciu v členskom štáte, a na vypracovanie správy uvedenej v článku 15 písm. c).
3. Členské štáty umožnia subjektom pre rovnaké zaobchádzanie vydávať odporúčania o tom, ktoré údaje sa majú zbierať v súvislosti s právami a povinnosťami, ktoré vyplývajú zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, určené pre verejné a súkromné subjekty, a to aj pre verejné orgány, odborové zväzy, spoločnosti a organizácie občianskej spoločnosti. Členské štáty zároveň umožnia subjektom pre rovnaké zaobchádzanie koordinovať zber údajov o rovnosti.
4. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli uskutočňovať nezávislé prieskumy týkajúce sa diskriminácie.

Článok 15

Správy a strategické plánovanie

Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie:

- a) prijali viacročný program, v ktorom stanovujú svoje priority a budúce činnosti, ako aj stratégiu uvedenú v článku 5 písm. b);
- b) vypracúvali a uverejňovali výročnú správu o činnosti, ktorá obsahuje informácie o ročnom rozpočte, zamestnancoch a finančnom výkazníctve;
- c) aspoň každé štyri roky uverejňovali správu s odporúčaniami o situácii, pokiaľ ide o rovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu v ich členskom štáte, ako aj o potenciálnych štrukturálnych problémoch.

Článok 16

Monitorovanie

1. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu stanoví zoznam spoločných ukazovateľov na meranie praktických účinkov tejto smernice. Pri príprave týchto ukazovateľov si môže Komisia vyžiadať poradenstvo od Agentúry Európskej únie pre základné práva a Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť. Tieto ukazovatele sa vzťahujú na zdroje, nezávislé fungovanie, činnosti a účinnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ako aj vývoj ich mandátu, právomocí alebo štruktúry, čím sa zabezpečí porovnateľnosť, objektívnosť a spoľahlivosť údajov zozbieraných na vnútroštátnej úrovni.
2. Do [piatich rokov od dátumu transpozície] a potom každých päť rokov členské štáty predložia Komisii všetky relevantné informácie týkajúce sa uplatňovania tejto smernice, ako aj údaje o jej praktických účinkoch zozbierané na základe ukazovateľov uvedených v odseku 1 tohto článku, pričom osobitne zohľadnia správy vypracované subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie podľa článku 15 písm. b) a c).

3. Komisia vypracúva správu o uplatňovaní a praktických účinkoch tejto smernice na základe informácií uvedených v odseku 2 a dodatočných relevantných údajov zozbieraných na vnútroštátnej úrovni a úrovni Únie, najmä Agentúrou Európskej únie pre základné práva a Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť.

Článok 17

Minimálne požiadavky

1. Členské štáty môžu zaviesť alebo zachovať ustanovenia, ktoré sú výhodnejšie než minimálne požiadavky stanovené v tejto smernici.
2. Vykonávanie tejto smernice za žiadnych okolností nevytvára základ na zníženie úrovne ochrany pred diskrimináciou, ktorú členské štáty už poskytujú v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.

Článok 18

Spracovanie osobných údajov

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli zbierať osobné údaje, len ak je to potrebné na plnenie úlohy podľa tejto smernice.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie spracúvajú osobitné kategórie osobných údajov, najmä údaje o rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí alebo sexuálnej orientácii, poskytli vhodné a konkrétne opatrenia na zaručenie základných práv a záujmov dotknutej osoby.

Článok 19

Článok 13 smernice 2000/43/ES a článok 12 smernice 2004/113/ES sa vypúšťajú.

Odkazy na orgány na podporu rovnakého zaobchádzania uvedené v daných článkoch sa považujú za odkazy na subjekty pre rovnaké zaobchádzanie uvedené v článku 2 tejto smernice.

Článok 20

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [18 mesiacov]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.
Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upraví členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 21

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 19 sa uplatňuje od [dátumu uvedeného v článku 20 ods. 1].

Článok 22

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedička*